

JMG

Examensarbete i medie- och
kommunikationsvetenskap

2013-02-05

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Göteborgs-Postens porträttering av gärningsmän.

En särfallsstudie avseende etniska, nationella och religiösa minoriteter

Författare: Anna Larson
Handledare: Malin Sveningsson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
DEPT OF JOURNALISM, MEDIA AND COMMUNICATION

Abstract

Titel: Göteborgs Postens porträttering av gärningsmän. – En särfallsstudie avseende etniska, nationella och religiösa minoriteter.

Författare: Anna Larson

Kurs: Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap vid Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs Universitet

Termin: Höstterminen 2012

Handledare: Malin Svenningsson

Sidantal: 30

Antal ord: 9 851

Syfte: Kartlägga hur Göteborgs-Postens porträttering av våldtäktsmän avseende etniska, nationella och religiösa minoriteter ser ut före och efter en förändrad samhällsopinion.

Metod: Kvalitativ textanalys enligt ECA (Ethnographic Content Analysis).

Material: Göteborgs- Posten, 30 metodiskt utvalda artiklar per år, åren 2000 och 2010, som samtliga behandlar fall som av tidningen rubriceras som "våldtäkt" oberoende av benämning av minoriteter, för att kunna jämföra särfall (de artiklar där minoriteterna nämns) och normen (de artiklar där minoriteterna inte nämns).

Huvudresultat: Utifrån jämförelser mellan särfall och normer i förhållande till teorier om framing, har det undersökts hur Göteborgs- Postens porträttering av våldtäktsmän i kontext av etniska, nationella och religiösa minoriteter sett ut före och efter Sverigedemokraternas inval i riksdagen. Studiens resultat visar skillnader åren emellan. År 2000 var beskrivningar i allmänhet (all slags information som identifierar mannen) av gärningsmannen mer framträdande än år 2010. Parallellt med dessa resultat kan man också konstater att angivelser av etnicitet, nationalitet och religion gjordes oftare och i många fall tydligare bland artiklarna från år 2000 än år 2010. Man kan alltså se tendenser till en förändring i Göteborgs-Postens frames angående rapportering av våldtäkt och minoriteter åren emellan.

Anledningen till detta kan ligga i flera samhälleliga händelser. I och med den komplexa relationen mellan publik och media som framingteorin förespråkar kan man anta att media påverkat samhällsopinionen och vice versa.

Executive summary

Denna studie avser undersöka hur de särfall av artiklar som behandlar våldtäktsmäns etnicitet, nationalitet och religion porträtteras i Göteborgs-Posten. Fokus ligger i att undersöka om porträtteringen förändrats samtidigt med en förändrad samhällsopinion som i detta fall representerat av Sverigedemokraternas i inval i den svenska riksdagen.

Uppsatsens teoretiska ram baseras på "framing" som behandlar medias effekt på folket och dess opinion, men också opinionens påverkan på media. Teorin ger rum för det komplexa förhållandet som föreligger mellan de två aktörerna. Studien tar avstamp i tidigare forskning om brottsrapportering, media och våldtäkt, media och brottslighet i allmänhet samt Göteborgs-Postens pressetik.

För att besvara det övergripande syftet ställs två frågeställningar;

Hur beskrivs fallet?

Vilken bakgrundsbeskrivning ges av gärningsmannen?

Studiens urval består av artiklar ur Göteborgs-Posten från åren 2000 och 2010 där 30 artiklar per år får vara representativa för respektive års brottsrapportering. Artiklarna valdes ut genom att göra nerslag i var tionde artikel av de som framkommit i en sökning med ordet "våldtäkt" oberoende av om de behandlade de nämna minoriteterna eller inte. Valet att göra ett urval av artiklar som inte uteslutande behandlar "våldtäkt och etnicitet" utan våldtäktsartiklar i allmänhet syftar till att stödja den övergripande frågeställningen och metoden genom att tillåta en jämförelse mellan särfallet och normen vilket i sin tur medför en bra grund för jämförelser åren emellan.

Studiens resultat visar tendenser av förändringar i rapporteringen. Artiklarnas längd och beskrivningarna av fallen har inte förändrats åren emellan. Även brottets sammanhang beskrivs på liknande sätt båda åren. Den kvalitativa analysen visar dock att artiklarna i större utsträckning upplevs som vinklade och dramatiserade år 2000 än år 2010. I linje med denna slutsats framkommer också en uppfattad förändring i fråga om allmänna beskrivningar av gärningsmannen som år 2000 är mer framträdande än 2010. De artiklar som sätter gärningsmannen i kontext av en minoriter upplevs också som fler och tydligare år 2000 än år 2010.

1 Inledning	5
1.1 Syfte	6
1.2 Frågeställningar.....	6
1.3 Avgränsning syfte.....	7
2 Bakgrund	8
2.1 Våldtäkt.....	12
2.2 Journalisternas syn på deras uppdrag	8
2.3 Göteborgs-Posten och dess pressetik.....	8
2.4 Medierapportering om brott	10
3 Teoretisk utgångspunkt	13
3.1 Mediala frames	13
3.2 Publika frames.....	14
4 Metod.....	15
4.1 Analytiskt utgångspunkt – ECA	15
4.2 Material och urval	15
4.3 Genomförande.....	17
4.4 Reliabilitet och validitet	18
4.5 Definitioner och avgränsningar resultat	19
5 Resultat	20
5.1 Hur beskrivs fallet?	20
Hur är artikeln uppbyggd?	20
Vilka aktörer finns i fokus?.....	21
Underliggande värderingar	21
5.2 Vilken bakgrundsbeskrivning ges gärningsmannen?	23
Associationer.....	26
6 Slutsatser.....	27
6.1 Vidare forskning.....	29
7 Diskussion	30
Referenser.....	33
Bilagor.....	35

1 Inledning

För närvarande befinner vi oss i ett samhällsklimat där segregation blir allt mer påtagligt. Sverige är ett mångkulturellt samhälle, många etniciteter och religioner lever sida vid sida men klyftorna dem emellan är stora.

Så sent som valet 2010 reagerades det starkt då Sverigedemokraterna valdes in i den svenska riksdagen. I deras valkampanj figurerade åsikter angående nationella och religiösa minoriteter flitigt och partiets företrädare tryckte starkt på argumentet att dessa är överrepresenterade i brottsstatistiken.¹

I samband med partiets framgångar i riksdagsvalet var debatten kring deras politik stor.

Sverigedemokraternas framgång återspeglar en förändring i den politiska opinionen och kan anses vara ett tecken på en förändring i svenska folkets inställning till människor med annat än "svensk" bakgrund.

Det finns en rad teorier om vad som påverkar den allmänna opinionen. Vissa menar att samhället och dess individer formas och påverkas av budskap som sköljer över oss. Således spelar media en viktig roll i den förändrade samhällsopinionen. Men hur ser då påverkan ut i motsatt riktning? Har mediernas rapportering förändrats i samband med den opinionsförändring som Sverigedemokraternas intåg i riksdagen markerar?

Sverige har få lagar som begränsar pressen, detta för att gynna den fria åsiktsbildningen. Istället har branschen ställt upp vissa gemensamma, icke juridiska bindande regler för vad som ska betraktas som "god publicistisk sed".² Genomgående menar dessa att man ska vara försiktig när det gäller intrång i den personliga integriteten och avstå från att publicera uppgifter om berörda personers etiska ursprung och nationalitet såvida det inte har betydelse för det journalistiska sammanhanget.

God publicistisk sed är något som utgör en viktig byggsten för tidningen Göteborgs-Posten. Detta framkommer i tidningens Etikbibel som samtliga medarbetare förväntas att arbeta utifrån. Här framgår det hur man ska uppnå hög trovärdighet genom att endast ange etniska ursprung, kön, nationalitet, yrke, politisk tillhörighet, religiös åskådning eller sexuell läggning om det är relevant för att läsaren skall förstå sammanhanget alternativt att det ligger i allmänhetens intresse.

¹ Sverigedemokraterna "Våra viktigaste frågor"

² Allmänna Pressombudsmannen

Brott i allmänhet är ett stort område och med anledning av detta avgränsas följande studie till rubriken våldtäkt. I och med sexualbrottets känsliga natur blir rapportering om namn, etniskt ursprung och religion i sammanhanget extra känsligt. Detta gör det till en viktig och intressant fråga att studera då större kunskap om ämnet kan fungera som ett verktyg i arbetet att minska de samhällsklyftor vi nu står inför.

1.1 Syfte

Följande syfte tar avstamp i den bakgrundsbeskrivning som angetts ovan. För att undersöka det medieklimat som uppstått i och med den förändrade samhällsopinionen syftar studien till att:

Kartlägga hur Göteborgs-Postens porträttering av våldtäktsmän avseende etniska, nationella och religiösa minoriteter ser ut före och efter en förändrad samhällsopinion.

1.2 Frågeställningar

För att ytterligare förtydliga och konkretisera det övergripande syftet presenteras här de frågeställningar som studien avser att besvara.

Hur beskrivs fallen?

- Hur långa är artiklarna?
- Hur beskrivs fallen?
- Berättarstil; Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?
- Lägger journalisten värdering i hur gärningsmannen handlat?
- Vilka aktörer förekommer? Vilka finns i fokus?

Vilken bakgrundsbeskrivning ges gärningsmannen?

- Ges beskrivningar av gärningsmännen?
- Om ja, hur beskrivs gärningsmännen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, nationalitet etcetera.)
- Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningarna?
- Finns det någon underförstådd information?

1.3 Avgränsning syfte

För att på ett tydligt sätt kunna lokalisera just de faktorer som är intressanta för att besvara det övergripande syftet har avgränsningen avseende etniska, nationella och religiösa minoriteter gjorts. Med religiösa, etniska och nationella minoriteter menas de grupper som framställs som annat än vithyade, svenska och kristna.

Det finns en problematik i uttrycket "svensk" då det av många uppfattas beskriva endast grupper som är medborgare av landet. I flera av de undersökta artiklarna är gärningsmannen emellertid varken svensk medborgare eller bosatt i landet. Då studien avser att undersöka det sammanhang som gärningsmannen beskrivs i och den bild media projicerar av minoriteterna är emellertid den korrekta sanningen ointressant. Det är den bild som artikeln ger som är avgörande då det oavsett vad som är juridiskt korrekt kan bidra till en stereotyp bild av gruppen i fråga.

Med våldtäkt avses fall som av artiklarna rubriceras som våldtäkt. Det som är intressant är att analysera hur gärningsmannen beskrivs då denne sätts i sammanhang med brottet. Att sätta en juridisk definition av begreppet saknar därför relevans.

2 Bakgrund

2.1 Journalisternas syn på deras uppdrag

Doktoranden Björn Häger genomförde år 2010 en studie i hur den svenska journalistiken förhåller sig till Sverigedemokraternas inträde i den svenska politiken. Han intervjuade 26 chefer och reportrar från ledande medier i Stockholm och i Skåne, om hur de såg på medias bevakning av Sverigedemokraterna och dess hjärtefrågor. Enligt Häger ansåg majoriteten av de intervjuade att journalistiken ska vara opartisk, objektiv och neutral, men meande att det är svårare att förhålla sig helt opartisk i bevakningen av Sverigedemokraterna. Ett skäl uppgavs vara att politik som partiet driver anses ligga utanför vad som är "legitimt" att tycka i svensk samhällsdebatt. Följande av partiets frågor kunde Häger konstatera anses som "legitima" respektive "Icke-legitima" att skriva om:

Legitimt

"Minska invandringen"

"Ställ hårdare krav på invandrarna"

"Förbjud burka"

Icke-legitimt

"Invandrare våldtar mer än andra, romer stjäla"

"Nej till mångkultur"

"Muslimer är det stora hotet"

De intervjuade journalisterna ansåg det vara legitimt att bevaka förslag om minskad invandring, krav på språktest för svenskt medborgarskap och förbud mot heltäckande dräkter.

Det anses däremot inte legitimt att skriva om åsikter som är emot ett mångkulturellt samhälle, exempelvis beskrivningar av islamisering som ett hot eller att koppla kriminalitet till vissa invandrargrupper. Trots överlag enhetliga svar fanns det vissa frågor där respondenternas svar skilde sig åt. Ett sådant exempel var synen på diskussionen rörande brottslighet.³

2.2 Göteborgs-Posten och dess pressetik

Göteborgs-Posten startades 1859 av Felix Bonnier, men först när Harry Hjärne tillträdde som chefredaktör 1926 inleddes en framgångsrik modernisering av tidningen. Idag har Göteborgs-Posten en

³ Häger, B (2012)

upplaga på ca 240 000 exemplar och är följaktligen Göteborgs dominerande dagliga morgontidning. Göteborgs-Posten är en liberalt oberoende tidning.⁴ Detta innebär att den är liberalt influerad men inte är ägd eller styrd av ett politiskt parti.

Göteborgs-Posten når även ut via två andra kanaler; webb och mobilt. Deras nätupplaga startade 1995 och har med åren utvecklats till att bli en mer självständig publiceringskanal tack vare den kontinuerliga uppdateringen. Här har man, till skillnad från papperstidningen, större fokus på lokal bevakning.⁵

Göteborgs-Postens redaktionella hierarki består av tre organisatoriska nivåer. Högst upp finner man chefredaktören och ansvarig utgivare. Längst ner hittar man tidningens redaktioner. Dessa är självständiga och bland de olika redaktionerna finner vi bland andra nyhetsredaktionen, ekonomi och politik, bild, bilagor, sport, nöje och opinion. Reportrarna har själva väldigt stort inflytande över på vilket sätt de ska utföra de uppgifter de blivit tilldelade.⁶

Tidningens ambition är att ha hög trovärdighet och hur detta ska uppnås framgår av Göteborgs-Postens Etikbibel. Paragraf 10 i publicitetsreglerna är central:

*”Framhäv inte berörda personers etniska ursprung, kön, nationalitet, yrke, politisk tillhörighet, religiös åskådning eller sexuell läggning om det saknar betydelse i sammanhanget och är missaktande”.*⁷

(Göteborgs-Postens Etikbibel, § 10)

De pressetiska reglerna säger också att:

*”Publicitet, som kränker privatlivets helgd måste undvikas, där ej oavvisligt allmänintresse kan kräva offentlig belysning.”*⁸

(Göteborgs-Postens Etikbibel, § 10)

Det tydliggörs emellertid också att om en viss minoritetsgrupp är överrepresenterad i en viss typ av brottslighet ska det givetvis kunna berättas. Likaså om det framkommer ett mönster, med påtagliga kopplingar mellan etniskminoritetstillhörighet och en speciell typ av kriminalitet.⁹ Men - och det är

⁴ Nationalencyklopedin 1

⁵ Hedman, U. ”Har ni nåt webbigt?”

⁶ Ibid

⁷ Falck, J och Krönlein, C (2009), § 10

⁸ Ibid

⁹ Falck, J och Krönlein, C (2009), § 10.

angeläget i alla sådana här sammanhang – sociala omständigheter och bakgrunder får inte glömmas bort.¹⁰

2.3 Medierapportering om brott

Studier angående mediebevakning av brottslighet i allmänhet finns det ett flertal av. Dessa är relevanta dels då i vissa fall ytligt nämner sexualbrott men också för att de sätter sexualbrotten i en kontext. Någon svensk universitetsforskning om samband mellan våldtäktsmän och porträttering i media finns inte men Chris Grover och Keith Soothills artikel från 1992 om medias rapportering om efterlysta våldtäktsmän och deras etnicitet är intressant att förhålla sig till. Samtliga studier presenteras nedan.

I "Pressens bild av brottsligheten", från 1987, undersöker Peter Dahlgren kriminaljournalistiken i åtta dags- och kvällstidningar för att få en bild av den dagliga brottsrapporteringen. Han använder sig av en blandning av kvalitativ och kvantitativ metod för att kartlägga vad som skrivs men också innehållet av detta. Författaren menar att medias förhållande till rapporteringen i stor grad påverkar befolkningens sätt att se på olika företeelser i samhället men också att media är en spegelbild av vad som händer i samhället. Han skriver att tidningarna lägger störst fokus på just våldsbrott då de utgör cirka 30 procent av de analyserade artiklarna. Näst mest förekommande är inbrottsstöld och bedrägeri. Vi kan alltså konstatera att förhållandet skiljer sig från verkligheten där ordningen enligt uppgifter ovan var omvända. Det konstateras också att rapporteringen ser något annorlunda ut i morgon- respektive kvällstidningar. Kvällspressen har en benägenhet att framhäva våld samt ha fler bilder, längre och mer dramatiserade artiklar, samt i större uträkning sätta artiklarna i en samhällskontext.¹¹

Ester Pollacks avhandling "En studie i medier och brott" från 2001 innehåller också relevant fakta för uppsatsen. Syftet med Pollacks studie var att kartlägga samspelet mellan kriminalpolitik, media och brottslighet under Sveriges 1900- tal. Hon presenterar resultaten med samhällets många dimensioner i åtanke. Hon menar att medier har en makt över det innehåll de förmedlar och därmed också dess mottagare. Det konstateras också att rapporteringen tillåter media att ingripa i rättssystemet och därmed påverka dess utveckling efter egna intressen. Brottartiklarna är idag längre och ges en mer framträdande plats, samtidigt som gränsen mellan nyhet och underhållning har blivit en allt större

¹⁰ Ibid

¹¹ Dahlgren, P (1987)

gråzon. Sammanfattningsvis pekar Pollacks resultat på att brottslighet förmedlas på olika sätt under olika tider men att det totala mediala utrymmet inte ändrats avsevärt under 1900-talet.¹²

Det har gjorts ett fåtal undersökningar för att mäta omfånget av brottsrapporteringen i svensk press. I sin avhandling från 1988 kommer Britt Börjesson fram till att brottsrapporteringen står för 3-5% av det sammanlagda pressutrymmet.¹³ I Jarlbro och Jönssons rapport om våldsbrott i media skildras svensk press mellan åren 1983 och 1993. Deras slutsatser pekar på att artiklar rörande sexuella övergrepp och misshandel var de brottstyper som fått största spaltutrymme samt var mest frekvent återkommande. Samtidigt konstaterar de att artiklar med fokus på sexuella övergrepp i stor utsträckning rättfärdigar gärningsmannens beteende och lägger skulden på offret.¹⁴

Engelsmännen Chris Grover och Keith Soothill skrev år 1992 artikeln *Etnicity, the search for rapists and the press*, där de genom kvantitativa metoder undersökte hur Englands nio största tidningar förhöll sig till våldtäkter och etnicitet.¹⁵ Syftet med studien var att analysera rapporteringen om sexbrott med särskilt fokus på gärningsmannen, och etniska minoriteter. Studiens urval bestod av artiklar från år 1992 som bevakar fall som ligger i perioden efter att brottet begåtts men innan gärningsmannen blivit dömd. Författarna menar att det är under denna tid som medias spekulationer angående gärningsmannen uppstår. Av de 76 artiklar som publicerades inom den valda tidsramen nämnde exakt hälften, det vill säga 38 stycken, den efterlysta mannens etnicitet. Eftersom ett antal av artiklarna gällde gruppvåldtäkter var det sammanlagda antalet efterlysta gärningsmän 112 varav 24 beskrevs som "svarta", 2 som "blandras", 2 som "mellanöstern härkomst" och 1 som "Bengali".¹⁶ Man kunde också konstatera att olika tidningar i olika hög grad var benägna att skriva ut konstateranden eller spekulationer om gärningsmannens etnicitet. Ett par tidningar utmärker sig på så sätt att det tydligt hamnar i topp avseende antal gånger de nämner etnicitet. Dessa skiljer sig emellertid åt på så sätt att man inte bara tar hänsyn till det antal artiklar där minoriteter nämns utan också hur förhållandet till antalet nämnda "vita" ser ut. I de fall där man nämner lika många svarta som vita eller, ger en representativ bild av verkligheten anser författarna det vara mer försvarbart.

¹² Pollack, E (2001)

¹³ Ibid s.73

¹⁴ Jarlbro, G & Jönsson, A (1995)

¹⁵ Grover, C and Soothill, K (1996)

¹⁶ Ibid. s. 579

I sin studie från 2003 konstaterar Jonsson och Gustafsson att endast 2.9 procent av Göteborgs-Postens brottsartiklar nämner etnicitet och utländsk härkomst.¹⁷

2.4 Våldtäkt

Syftetes avgränsningar menar att det endast är intressant att analysera de artiklar som av GP rubriceras som våldtäkt. Trots denna avgränsning blir det ändå relevant att diskutera den nya sexualbrottslagstiftning som trädde i kraft 2005. Detta då den kan tänkas ha medfört en förändring i läsarens syn på brottet.

Den nya lagen innebär bland annat att vissa gärningar som tidigare rubricerades som sexuellt utnyttjande nu rubriceras som våldtäkt. Detta påverkar statistiken på så vis att antalet anmälda brott avseende sexuellt tvång och utnyttjande har minskat sedan 2005, medan antalet anmälda våldtäkter har ökat. Minskningen av antalet anmälda brott rörande sexuellt tvång och utnyttjande har dock inte varit lika kraftig som ökningen av antalet anmälda våldtäkter.¹⁸ Att fastställa hur den nya rubriceringen påverkat läsarna är svårt och ligger utanför ramarna för syftet av denna studie. Det är emellertid viktigt att ha den förändrade lagen i åtanke när urvalet av år och artiklar görs. Mer om detta återfinns i kapitel 4.3.

¹⁷ Jonsson, H. & Gustafsson, A. (2003)

¹⁸ BRÅ "Våldtäkt och sexualbrott"

3 Teoretisk utgångspunkt

Som tidigare nämns kan en utpekning av etniska och religiösa grupper i samband med rapportering av brott öka de samhällsklyftor som redan nu existerar. Frågan är vilken roll media spelar i detta. Denis McQuail skriver i sin bok *Mass Communication Theory* att en central fråga när man analyserar medieinnehåll är huruvida masskommunikation kan ses som en anledning till, eller en effekt av samhälleliga förändringar¹⁹. Han anser att det inte finns något enkelt svar på frågan och menar att olika teorier erbjuder olika förhållanden faktorerna emellan. Med bakgrund i denna kunskap kommer studien att genomföras med utgångspunkt i *Framing*. Detta är en teori som i och med sina många olika frames behandlar båda vägarna av kommunikationen. De två som kommer att användas är "mediala frames" som beskriver hur och varför nyheter konstrueras och vad som påverkar det mediala utbudet, samt "publika frames" som behandlar medias effekter på mottagaren.

Begreppet "frames" i sig förklarar de ramar som används när en person tolkar en händelse, diskussion eller visst ämne, kort sagt den vinkel situation ses utifrån. Begreppet hänvisar också till den process som genomgås för att man ska kunna skapa sig själv eller andra en viss uppfattning eller ändra en redan befintlig sådan. Gregory Bateson var år 1972 först med att uttalat skriva om konceptet i boken *Steps to an Ecology of Mind*. Han definierade uttrycket "frame" som en rumslig och temporär gruppering av medellanden.²⁰

3.1 Mediala frames

Media använder sina frames för att behandla en stor bredd av ämnen. Dessa sätt att tolka en situation påverkar dels nyhetsvärderingen och vad som kommer med på dagordningen men också hur man förhåller sig till och rapporterar om de ämnen som tas upp, exempelvis brottslighet och etnicitet.²¹

Forskning visar att det finns minst fem faktorer som påverkar hur journalister skapar en frame för att tolka en given situation. Här finner man sociala normer och värderingar, organisatorisk press, press från samhällsgrupper, journalistiska traditioner, samt ideologiska ställning.²² I vissa fall "antar" en tidning specifika frame för att uppehålla en image eller uppnå en önskad effekt, detta kan bli extra tydligt i medier med ideologisk läggning där man till exempel väljer dagordning på ett specifikt sätt för att

¹⁹ McQuail, D. (2005) s. 91

²⁰ Bateson, G. (1972)

²¹ Tewksbury & Scheufele, D. A. (2009)

²² Scheufele, D. A. (1999)

påverka opinionen. I dessa fall handlar det om att få människor att se frågan ur den vinkel som är mest fördelaktigt för aktören.²³

I många fall handlar det om frames som journalisterna inte medvetet "utformat". I dessa fall är sociala normer en stor påverkansfaktor. Trots att dessa ramar inte är utvecklade med en intention att påverka en publik i en eller annan riktning angående ämnet i fråga, kan konsekvensen ändå bli sådan.²⁴

3.2 Publika frames

Många kända teorier inom medieforskning menar att media är en utgångspunkt för ett kollektivt medvetande samt att dess maktposition innebär att identiteter i samhället försvinner.²⁵ Ett förhållningsätt som detta ger en stabil grund att stå på men tillåter inget utbyte av påverkan media och mottagaren emellan. Forskningen inriktad på framing har emellertid lagt fram resultat som tydligt visar på ett samband mellan de frames som media projicerar och de frames man sedan hittar hos publiken men erbjuder en mer ifrågasättande inställning till medias effekt på publiken.²⁶ Som begrepp är framing tydligt, men dess användning tolkas olika beroende på forskare och deras avsedda undersökning. Forskaren Huangs håller med om det faktum att medias ramar överförs till publiken, men menar också att när detta sker lägger publiken inte nödvändigtvis lika stor vikt vid dem som avsändaren gjort. Dessutom lägger de båda aktörerna fokus på olika delar av ramarna. Detta innebär att den bild media sänder ut inte nödvändigtvis är den som publiken antar som uppfattningar.²⁷ Det är dessutom lätt att se media och publiken som två totalt separata aktörer, men det får inte glömmas bort att journalisterna också är en del av publiken, vilka i sin tur påverkas av de meddelanden som de tar del av.²⁸

²³ Druckman, J. N (2001)

²⁴ Tewksbury, D. & Scheufele, D. A. (2009)

²⁵ Ibid s.129

²⁶ Scheufele, D. A (1999)

²⁷ Huang, K.S. (1996)

²⁸ Scheufele, D. A (1999)

4 Metod

Som Jonsson och Gustavsson konstaterar är andelen av GP's brottsrelaterade artiklar som rör etnicitet och utländsk härkomst mycket liten. Valet av metoden baseras i önskan om att undersöka dessa särfall och en eventuellt förändring i det sammanhang som gärningsmannen sätts i. Som beskrivs i kapitlet om framing kommer fokus att ligga både på mottagarens uppfattning av den information som sprids men också vad som får media att göra de val som ligger som grund för kriminaljournalistik. För att kunna undersöka detta blir det inte intressant att notera de antal gånger en viss minoritet nämns utan de underliggande värderingar som projiceras i texterna, vilket inte varit möjligt i en kvantitativ studie.

4.1 Analytiskt utgångspunkt – ECA

Studien utgår från en kvalitativ innehållsanalys i linje med ECA-metoden²⁹. I en ECA-analys studeras texten i förhållande av sin kontext, dess helhet och dess olika delar. Målet är att hitta dolda budskap som medvetet eller omedvetet lagts under ytan och fokus ligger på att hitta kontexter, miljöer, stilar, associationer och åsikter.³⁰ Studien kommer att följa ECA metoden genom att utforma ett protokoll för att analysera artiklarnas innehåll. Tanken med "protokollmetoden" är att på ett systematiskt och analytiskt sätt analysera texter utan att vara "stel" vilket ofta blir fallet i en kvantitativ studie. Stor vikt läggs vid att se till att protokollen är utformade på exakt de sätt som behövs för att få fram den slags information som eftersöks. I detta ingår att utforma teman som fungerar som en grund till de frågor som sedan också arbetats fram. Frågorna skall helts vara mycket konkreta och tydliga för att kunna "pinpointa" den information man är ute efter. Genom en upprepad läsning av texterna hoppas man hitta dessa latenta och manifesta budskap, det vill säga nya infallsvinklar till det som lätt förbises vid första läsning. Med en kvalitativ analys kan jag i linje med framing få en större förståelse både för hur mottagare kan tänkas påverkas av de dolda budskapen som gärningsmannen men också vad som påverkar media att projicera denna bild.

4.2 Material och urval

Studiens urval består av artiklar ur Göteborgs-Posten från åren 2000 och 2010 där 30 artiklar per år får vara representativa för respektive års brottsrapportering. Artiklarnas söktes fram genom Universitetsbibliotekets mediearkiv där en sökning med ordet "våldtäkt" som enda sökord i Göteborgs-Postens arkiv gjordes för respektive år. Både år 2000 och 2010 har Göteborgs-Posten publicerat ca 300

²⁹ Altheide D. L (1996)

³⁰ Ibid

artiklar på sökordet "våldtäkt". Artiklarna valdes sedan ut slumpmässigt genom att göra nerslag i var tionde artikel av de som framkommit i sökningen oberoende av om de behandlade kategorierna nationalitet, etnicitet, religion eller inget avdera. Valet att att göra ett urval av artiklar som inte uteslutande behandlar "våldtäkt och etnicitet" utan våldtäktsartiklar i allmänhet syftar till att stödja den övergripande frågeställningen och metoden genom att tillåta en jämförelse mellan sårfalet och normen. Att välja ut artiklar som inte bara representerar våldtäkt och uppgivelse av nationalitet, etnicitet och religion gör det lättare att urskilja mönster om hur rapporteringen ser ut då skiljer sig åt då minoriteterna nämns, respektive inte nämns. Detta tillåter i sin tur stabil grund för jämförelser åren emellan.

Valet av Göteborgs Posten baserades i tillgången till tidningens Etikbibel som konkret anger hur de anställda bör förhålla sig till de frågor som denna studie berör. Detta ger ett tydligt ställningstagande att förhålla sig till under studiens gång.

Valet av undersökta år baseras på SOM's opinionsundersökningar från Västra Götaland. Beslutet att välja artiklar från år 2010 är relevant trots att valet låg i september månad året i fråga då tanken är att året representerar en tidsperiod av ändrad opinion, vilket inte sker över en natt. Med hjälp av SOM-undersökningar angående politisk sympati i Västra Götaland kan man se när opinionen skiftar. Fram till och med år 2004 redovisas de sju riksdagspartierna (Vänsterpartiet, Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna). Från och med år 2008 redovisas "Sverigedemokraterna" som ett av partierna men redan år 2005 redovisas de sju riksdagspartierna samt alternativet "annat parti".

År 2010, det vill säga det år då de faktiska valresultaten visade en förändrad opinion befinner sig en 5-årsperiod ifrån år 2005 då de första tecknen på en förändrad sådan visar sig i statistiken. Med utgångspunkt i detta valdes ett år som befanns sig lika långt från den noterade förändringen, det vill säga år 2000. På så sätt fungerar år 2000 som en representant för en tidsperiod som, liksom år 2010, också ligger fem år från den noterat förändrade samhällsopinionen.

Den förändrade lagen innebär att begreppet sedan 2005 innefattar fler gärningar än tidigare. Sökningarna som gjorts de båda åren kommer därför att innefatta artiklar beträffande olika gärningar. Man kan anta att det i urvalet av artiklar från år 2010 finns fall som tidigare klassats som sexuellt tvång och utnyttjande och som i urvalet från 2000 inte gått igenom filtret. I och med framings utgångspunkt är det viktigt att komma ihåg hur texterna uppfattas av läsaren, alltså vilka sammanhang gärningsmännen

sätts i. I de artiklar som analyserats tydliggörs inte huruvida det handlar om fall som tidigare skulle rubriceras som mildare. Sammanhangen som gärningsmannen sätts i får ses som likvärdiga de båda åren. Man får dock inte glömma bort att läsarnas referenser angående brottet kan ha ändrats i och med deras vetskap om lagändringen.

I den studien har både redaktionellt material och debattartiklar ingått i urvalet. Då det övergripande syftet är att undersöka rapporteringen före och efter en förändrad opinion gjordes valet att även inkludera debattartiklar. Det finns en medvetenhet om att dessa inte nödvändigtvis ses som något som ligger innanför de allmänna pressetiska reglerna då det gäller saklighet. Dessa har emellertid godkänts av Göteborgs-Postens redaktion och får ses som representativa för tidningen. De är dessutom ytterst talande för den tid de representerar.

Valet av antalet artiklar kan tyckas stort för en kvalitativ undersökning men det baseras på en vilja att frigöra sig från individuella journalisters åsikter och uttryckssätt. Då studien avser mäta eventuella förändringar i journalisternas rapportering vilket gör det väsentligt att flera olika journalister verk analyseras.

4.3 Genomförande

Med utgångspunkt i tre artiklar från år 2011 (vilka inte ingick i urvalsramen) började ett protokoll med teman att utformas. För att på ett tydligt sätt låta dessa teman hänvisa till studiens övergripande syfte, har studiens frågeställningar även fått agera som teman. För att konkretisera protokollet ytterligare ställdes underliggande frågor till varje tema. Dessa har som syfte att bryta ner temat i mindre delar för att lättare kunna hitta de beståndsdelar som i slutänden bygger upp en kontext.

För att säkerställa att frågorna resulterar i den typ av svar som söktes testades de först på ytterligare tre artiklar från föregående år (vilka inte ingick i urvalsramen). Efter detta uppdaterades samt färdigställdes protokollen. Nästa steg i genomförandet av studien var att göra ett urval av artiklar. Artiklarna analyserades därefter var och en. I protokollen har endast konkret information från artiklarna noterats. En sammansmältning av denna information görs sedan först i resultat och analysdelen där identifierade likheter, avvikelser, extremer med mera lett till slutsatser om mönster.

4.4 Reliabilitet och validitet

I denna studie är urvalet det som främst behöver diskuteras för att fastställa reliabiliteten. Reliabiliteten syftar till slumpartade slarvfel vid insamlingen av den information som analyserats. Detta skulle till exempel kunna innebära undersökningens resultat inte är detsamma vid upprepade mätningar.³¹

Urvalet artiklar som gjorts för studien är litet i förhållande till den mängd artiklar som behandlar brottet. De resultat som framkommit har därför inte uppnått en mättnad. Upprepade mätningar kan därför inte antas ge precis samma resultat. I och med det begränsade urvalet kan dessutom små skillnader se procentuellt mycket stora ut vilket lätt ger en felaktig bild av verkligheten. För att kunna förlita sig på de resultat och mönster som framkommit behöver dessa därför verifieras av vidare forskning, i större omfattning.

Reliabilitet handlar om systemfel, vilket bland annat innefattar användning av bristfälliga mätinstrument vilket leder oss in på nästa invändning mot det urval som gjorts. Förutsättningarna för att tolka materialet har varit något annorlunda de olika åren. År 2010 fanns det tillgång till bilder av de siduppslag där artikeln publicerats, vilket inte var fallet år 2000. Det optimala hade varit att ha likadant material från de båda åren, helst i form av hela siduppslag vilket ger en helhetsbild av den information som tidningen publicerat. Detta var tyvärr inte möjligt. Stor vikt har dock lagts vid att analysera texterna på ett likvärdigt sätt. Det vore emellertid fel att säga att bilderna inte påverkat det resultat som framkommit. I ett antal fall från 2010 har beskrivning av etnicitet inte gjorts i text utan i bild. Det är dock svårt att tro att bilder från 2000 skulle göra annat än styrka de resultat som framkommit i studien, då det endast kan komma att bidra med fler kopplingar till etnicitet.

Validitet avser mäta huruvida den utvalda metoden lyckas undersöka det den är avsedd att undersöka utifrån det övergripande syftet.³² I denna studie är syftet att studera en eventuell förändring i medias frames angående etniska, nationella och religiösa minoriteter i deras rapportering före och efter en förändrad samhällsopinion. Den kvalitativa metoden tillåter en analys av underliggande värderingar i texterna och stöder därmed syftet genom att fånga de attityder och inställningar som journalisterna förmedlar. Metoden återkopplar alltså till syftet men också den teoretiska utgångspunkten framing som avser beskriva de ramar av attityder, sociala normer och värderingar som används för att tolka en given situation. Som nämns i avsnittet ovan kan valet av antalet artiklar tyckas stort för en kvalitativ undersökning. Detta val baserades emellertid på en vilja att frigöra sig från individuella journalisters

³¹ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Wängnerud s. 58

³² Ibid s. 63

åsikter och uttryckssätt. Då studien avser mäta eventuella förändringar i journalisternas rapportering är det väsentligt att flera olika journalisters verk analyseras. Detta får anses stärka validiteten då det är ett val som gjorts för att ytterligare uppnå det övergripande syftet av att mäta om det skett några generella förändringar i Göteborgs-Postens frames angående rapportering av brottslighet och minioriteter.

Ett genomgående kritiskt förhållningssätt samt ett val av metod som baserats på syftet kan också anses som kriterier för en god validitet.³³ Samtliga artiklar lästes ett flertal gånger för att eliminera utrymmet för missförstånd och därmed försäkra att underliggande värderingar noteras i enlighet med ECA metoden. För att återgå till reliabilitet så handlar även denna faktor om att analysera texterna utifrån studiens övergripande syfte vilket har gjorts genomgående. En svaghet är det låga antalet artiklar som försvårar möjligheten att generalisera de mönster som framkommit.

Sammantaget har studien nedsatt validitet och reliabilitet till följd av det faktum att förutsättningarna för det material som undersökts de både åren inte lyckats likställas helt, beroende på lagändringar och tillgång av bilder. Även det urval av artiklar som gjorts har en negativ inverkan på validiteten. En kvalitativ studie hade vanligtvis haft ett lägre antal undersökta artiklar vilket kan tyckas göra att genomförandet inte är kompatibelt med metoden. Metoden syftar dock till det övergripande syftet och den teoretiska utgångspunkten, framing, genom att undersöka eventuella förändringar i attityder hos en variation av journalister och deras rapportering.

4.5 Definitioner och avgränsningar resultat

För att besvara fråga 1 i första temat har definitionerna "kort", "mellan" och "lång" använts. Med dessa avses textens spaltlängd. Med "kort" avses en artikel upp till ca 700 tecken, "mellan" upp till ca 2100 tecken and "lång" allt därutöver.

I första temats andra fråga analyseras huruvida artikeln är saklig eller dramatiserad. Med detta menas ett helhetligt intryck baserat på huruvida man som läsare får uppfattningen att händelsen återberättas på ett sätt som modifierat verkligheten för att påverka läsarens känslor. Med detta avses om artikeln ger läsaren en uppfattning i en eller annan riktning som inte hade behövts för att endast meddela läsaren att en händelse har inträffat, exempelvis om författaren använder negativt associerade ord i en situation där neutrala hade passat lika väl in.

³³ Ibid

5 Resultat

5.1 Hur beskrivs fallet?

Hur är artikeln uppbyggd?

Bland artiklarnas från år 2000 ser man en överrepresentation av korta och mellanlåga texter och betydligt färre långa. När det gäller de kortare notiserna är beskrivningen av sammanhanget för brottet ofta begränsat eller obefintlig. Vissa notiser är dock undantag där man som läsare sätts in i en kontext trots det begränsade textutrymmet. I regel ökar beskrivningen av sammanhanget i takt med textens längd. Med få undantag är flertalet av de artiklar som analyserats fokuserade på en av två faktorer. Den första utgörs av att sätta brottet i kontext av ett samhällsproblem såsom att brottet våldtäkt sjunker i åldrarna eller att vissa grupper är överrepresenterade inom gruppvåldtäkter. Den andra faktorn går ut på att sätta brottet i kontext av den egna rättsprocessen. Detta innebär att man tydligt förklarar hur rättsprocessen och eventuell dom ser ut, eller att förklara vad gärningsmannen i fråga tidigare blivit dömd för. I dessa fall ligger stort fokus på citat från inblandade auktoriteter såsom åklagare, advokater och brottsutredare för att få legitima bekräftanden av det som skett eller kan tänkas hända. Majoriteten av artiklarna är inriktade på att just beskriva rättsprocessen. Av de artiklar som sätter brottet i en tydlig samhällskontext är majoriteten långa. Det krävs ofta ett större textutrymme före att kunna göra detta, till skillnad från rättsprocessaspekten som ofta är relativt enkelt att återge. De längsta artiklarna tar ofta upp båda faktorerna.

Av de artiklar som analyserats från år 2010 var förhållanden mellan korta, mellanlånga och långa texter mycket påminnande om det från år 2000. På samma sätt som i de artiklar som analyserats för år 2000 finns det en tydlig koppling mellan artikelns längd och förklaringen av sammanhanget. Även språkets koncishet hänger samman med variabeln längd. De korta notiserna har i större utsträckning ett sakligt språk än de längre. Även en överväldigande majoritet av år 2010's artiklar baseras på en av de två tidigare nämnda faktorerna- samhällsperspektiv respektive rättsprocess. Vissa ligger i gråzonen och kan vid första anblick vara svåra att klassa men kan ofta efter att ha läst och tänkt mer noggrant passa in på en viss kategori.

Dahlgren skriver i sin studie att kvällspressen till skillnad från dagspressen oftare sätter brotten i en samhällskontext. Han menar att kvällstidningarna försöker fånga läsare genom att dramatisera fallen

med långa texter, bilder och en tydlig förklaring av samhällsproblemet som omringar fallet. I detta fall undersöks Göteborgs-Posten som är en dagstidning vilket leder till skillnader men det finns också paralleller. I linje med Dahlgrens slutsatser går det tydligt att se parallellen mellan långa texter och det faktum att man lägger större fokus på just sammanhanget och kopplingen till samhället. Skillnaden är dock att de långa texterna från Göteborgs-Posten inte nödvändigtvis upplevs dramatiserade.

Vilka aktörer finns i fokus?

I en något övervägande majoritet av artiklarna från 2000 ligger fokus på just gärningsmannen, vilket även är fallet år 2010. Gemensamt för båda åren är också att man endast i ett par fall hittar gärningsmannen och hans offer som enda aktörer. Majoriteten tar dock in ytterligare personer för att beskriva de faktorer som tidigare nämnts, det vill säga den samhälls- eller rättsliga. Dessa aktörer kan bestå av offrets anhöriga, poliser, åklagare, politiker med flera.

I efterhand vet vi att Julian Assange och Wikileaksaffären tog upp en stor del av det mediala utrymmet under år 2010's andra halva. I dessa artiklar står inte själva våldtäkten i fokus utan snarare världspolitiska spel. Man ser också att journalisterna antar att man som läsare sedan tidigare känner till personen då ingen bakgrundsbeskrivning ges i dessa artiklar. Detsamma gäller fallet med "Örebromannen" vilket också fick stor uppmärksamhet under året i fråga.³⁴

Underliggande värderingar

I enlighet med studiens syfte är tanken att undersöka en förändring i porträtteringen före och efter en förändrad opinion, men precis som McQuail skriver kommer frågan huruvida media bara är en spegelbild av det som händer i samhället eller om media faktiskt påverkar opinionen, alltid att kvarstå. Men utgångspunkt framåt är det ytterst intressant att undersöka huruvida de sammanhang våldtäktsmannen sätts i har vinklade värderingar som går att utläsa mellan raderna. Det är svårt att undgå att det oavsett journalistiska förhållanden kommer att vara negativt att bli satt i sammanhanget våldtäkt. Skillnaden mellan att beskriva en minoritetsgrupp i samband med en förlåtande text jämfört med en ifrågasättande ger emellertid stora skillnader i de uppfattningar som mottagaren bildar av gruppen. För att undersöka denna faktor har jämförelsen mellan sår-fallet och normen varit avgörande. Genom att kartlägga dessa kan man sedan konstatera, inte bara om journalistsiken förändrats över tid

³⁴ Dessa två fall uppkom mer än en gång var men var inte så överrepresenterade att de kan anses påverka resultatet.

utan om artiklar som behandlar olika faktorer förändrats i olika riktningar, med andra ord; om/hur Göteborgs-Postens frames förändrats.

Ett flertal artiklar från 2000 uppfattas innehålla författarens egna värderingar. I dessa fall uppfattas det också som att dessa åsikter ligger som en betydande grund för de budskap som texten förmedlar. Detta kan vara medvetet eller omedvetet, vilket är svårt att avgöra. I enlighet med framing teorin spelar det emellertid ingen roll, vilket utav dem det är. Majoriteten av de artiklarna som uppfattas som vinklade har också ett dramatiserat språk. Ett tydligt exempel på detta är artikel nr 9 (se bilaga) där man använder sig av dramatiska ord för att beskriva hur en kvinna blivit våldtagen under en joggingrunda.

”Det var vid fyratiden i går eftermiddag som den 35-åriga kvinnan överfölls på en joggingrunda i det lilla samhället Vegby, en mil söder om Ulricehamn. Kvinna joggade på den gamla banvallen när en man slet in henne i buskarna vid sidan av banvallen.”

(”Artikel 9” från 28 augusti, 2000)

Beskrivningen ger känslan av ett lugnt och idylliskt samhälle där det otänkbara nu hänt. Valet av ord såsom ”slet” framstår som irrelevant för sammanget där en rakt återberättande text hade valt en formulering såsom ”En joggende kvinna överfölls igår eftermiddag i samhället Vegby, söder om Ulricehamn”

I samma artikel tar man också med citat från andra invånare i byn för att ytterligare måla upp bilden av ett skräckscenario i det gemytliga samhället.

”- Man tror inte att det kan hända här. Jag går själv ofta över vallen, dagisbarn brukar vara där, och cyklisterna använder den. Det är otroligt att ingen såg någonting, säger Marianne Holmén.”

(”Artikel 9” från 28 augusti, 2000)

Bland artiklarna från 2010 var antalet artiklar som uppfattades som vinklade något färre än de från år 2000. I enlighet med de mönster som framkommer från år 2000's artiklar har även majoriteten av de vinklade artiklarna år 2010 ett dramatiserat språk. Ytterligare fall från år 2010 ligger i ”gråzonen” där det är svårt att avgöra huruvida det är författaren eller andras återberättade åsikter som genomsyrar texten. I de fall där författaren lyfter in en viss aktör kan denna kan antas representera författarens

åsiikt. Ett exempel på ett fall som är svårare att avgöra är när författaren skriver följande om gärningsmannen:

”Hans felaktiga uppgifter kring sina iakttagelser tyder på att han försöker dölja sin egen brottslighet”.

(”Artikel 13” från 2 september, 2010)

I de fall då det skrivs om uppgifter som dessa är skribenten i vanliga fall väldigt noggrann med att avsäga sig ansvaret och skriva det som citat eller allmän uppfattning i samhället etcetera. I detta fall är det svårt att avgöra, men det uppfattas lätt som att journalisten själv gett sig in i utredningen.

I samtliga av de fall som uppfattas som vinklade handlar det om en skuldbeläggnig på gärningsmannen. Detta är självklart ett problematiskt område då våldtäkt är ett sammanhang som är svårt att ses som annat än negativt. Det blir dock lättare att få perspektiv till det hela då man applicerar dessa slutsatser på Jarlbro och Jönssos tidigare forskning från åren 1983-1993. Här konstaterar de båda forskarna att media rättfärdigar gärningsmannens beteende samt i stor utsträckning lägger skulden på offret. Det finns alltså en stor motsägelse i de båda resultaten. Man misstänka att en hårdare lagstiftning samt allmänna diskussioner gjort att samhället i stort de senare åren har en mindre förlåtande inställning till brottet, vilket även speglas i medias frames.

5.2 Vilken bakgrundsbeskrivning ges gärningsmannen?

En stor majoritet av artiklarna från år 2000 återger någon form av beskrivning av gärningsmannen, något som inte görs i lika stor utsträckning i artiklarna från år 2010. I de flesta fall handlar denna beskrivning om kort återgivelse av ålder och boendeort, ibland yrke. I de flesta fall upplevs inte denna information som något som anges för att generalisera eller smutskasta. Istället ger det läsaren en relativt oskyldig och anynom bild av en person annars hade varit helt identitetslös och svår att relatera till.

Ett flertal artiklar från år 2000 ger en beskrivning av gärningsmannen som på ett tydligt sätt kan kopplas till etniska, nationella eller religiösa minoriteter. Det faktum att den vanligaste beskrivningen av gärningsmannen är boendeort är inget undantag för de män som är bosatta utanför Sverige. Journalisten verkar utan bekymmer kunna uppgge en våldtäktsmans nationalitet till exempel Balkan, Norge, Afrika vilket görs flitigt i artiklarna från 2000.

År 2010 var antalet nämnda minoritetsgrupper betydligt större än år 2000. Artikel nummer 15 är, en uppdatering om en politisk debatt som pågått i Danmark. Debatten gör grova kopplingar mellan religionen och brottet och menar att det är en del av religionens ideologi att begå hedersmord och våldtäkter på sina döttrar. Artikeln återberättar vad som hänt i debatten och författaren till artikeln lyckas på ett tydligt sätt ta avstånd genom att använda sig egen berättarröst för att förklara vilka konsekvenser de politiker som uttalat sig fått genomgå. Trots författarens försök att tydligt frånskriva sig ansvaret för åsikter som artikeln speglar sätts ändå religionen i ett sammanhang med våldtäkt på ett ytterst framträdande sätt.

År 2000 nämns som tidigare sagts, ett flertal nationaliteter i de utvalda texterna. I detta fall verkar journalisterna inte haft några etiska problem med att peka ut en viss grupp. År 2010 pekas inga nationaliteter ut men gemensamt för de båda åren är emellertid en genomgående rädsla för att sättas i sammanhang med uttrycket "invandrare". I artikel 20 från år 2010 blir detta tydligt. Artikeln handlar om hur BRÅ sammanställer statistik om gruppvåldtäkter och gärningsmännens nationalitet. Artikeln förklarar att undersökningen grundar sig i att polisen meddelat att invandrare är överrepresenterade inom brottskategorin.

"I flera av de uppmärksammade fallen har polis och åklagare meddelat att förövarna är av utländsk härkomst."

(*"Artikel 20", 12 mars, 2010*)

I detta fall blir det tydligt att journalisten blivit tillsagd att skriva om ett ämne som enligt Hägers forskning, majoriteten av journalistkåren anser vara icke legitimt att bevaka. Göteborgs-Postens Etikbibel menar att om en etnisk grupp är överrepresenterad i en viss typ av brottslighet ska det berättas, men att sociala bakgrunder inte får glömmas bort!

"Det handlar alltid om människor i utsatta situationer som till exempel lider av utanförskap som i sin tur kan orsakas av olika faktorer, till exempel att vara utlänning och inte få sin plats i det nya samhället" säger Anders Nyman, psykolog på Rädda Barnen.

(*"Artikel 20", 12 mars, 2010*)

"Det är oerhört viktigt att få människor att förstå att det inte finns några religiösa grupper eller kulturer som ser gruppvåldtäkter som något naturligt" fortsätter han.

(”Artikel 20”, 12 mars, 2010)

I detta fall är statistiken ännu inte fastställd. Polisens oro över statistiken gör dock att fallet är en nyhet som anses vara relevant att skriva om, vilket gör att Göteborgs-Posten väljer att sätta den på dagordningen. Här ser man tydligt att de framarbetade riktlinjerna som finns i Etikboken fungerar som ett stort stöd för journalisten när han bekavar ett fall som ligger i grå-zonen för vad som anses vara legitimt respektive icke legitimt att skriva om.

I artikel 22 från år 2000 står en psykoterapeut från Skogomeanstalten i fokus när gruppvåldtäkter som fenomen diskuteras. Psykoterapeuten som intervjuas fastställer att inga etniciteter eller nationaliteter är överrepresenterade utan att ”svenskar” lika ofta förekommer på anstalten. För ovanlighetens skull så skriver man också ut signalement på två gärningsmän. Det rör sig om två skilda fall där männen båda beskrivs som blonda i 20-årsåldern. Detta utpekande sticker ut från mängden, genom att vara en av få, för att inte säga den enda undersökta artikeln som beskriver ett utseende och etnicitet utan att faktiskt ha ett tydligt samhälleligt bakomliggande motiv.

Känslan som uppstår när man jämför artikel 22 (2010) och tidigare nämnda, artikel 20 (2000) blir att det är mer accepterat för en journalist att sätta en ”svensk” i sammanhang av brott, utan att skriva om sociala omständigheter, något som man helst undviker när det gäller minoriteter. Artiklarna är emellertid från två olika år och skulle mycket väl kunna vara en indikation på en förändring över tid snarare än ojämförbar journalistik.

I de fall där gärningsmannen är en offentlig person skrivs namn ut i samband med brottet. I de fall där bilder funnits med på gärningsmannen har det samtliga gånger rört sig om offentliga personer. Båda fallen rörde offentliga personer som skulle kunnat bli igenkända genom endast sina namn. Även om stor vikt inte läggs vid den anklagades etnicitet eller religion blir detta en faktor som läsaren uppfattar underförstått. De läsare som känner till mannen i fråga kommer direkt att kunna göra associationer samt dra paralleller mellan personens etnicitet, ursprung ålder etcetera. Frågan huruvida det är moraliskt försvarbart att uppge männens namn är komplicerad. Det är också intressant huruvida detta innebär att man jobbar efter de pressetiska regler branschen satt upp. Man skulle kunna försvara det med att det är i folkets intresse och därmed medias uppgift ange en förebild som begått ett grovt brott. Vart denna gräns går är svårt att avgöra.

Associationer

Vi människor har en förmåga att lägga stor värdering i underförstådd information. När konkreta uppgifter saknas gör man som läsare direkt antaganden för att fylla i dessa luckor.

I många fall vet man inte mycket om personen det rör sig om och man kommer som läsare att använda sig av de referenser och upplevelser man har för att skapa sig en bild av gärningsmannen. Dessa är naturligtvis individuella men ändå viktiga att ta hänsyn till då de kan skapa en bild som så småningom blir sanning för läsaren.

I Artikel 30 från år 2000 blir detta tydligt där den invandrartäta stadsdelen Bergsjön flitigt nämns i texten. Beroende på vad man har för livserfarenhet, åsikter och uppfattningar kommer associationerna sammankopplade med området att vara olika från person till person. Bergsjön är emellertid ett område med hög invandrartäthet. För tidningens läsare, det vill säga till stor del göteborgare, kan kontexten av Bergsjön lätt kopplas samman med bilden av invandrare.

År 2010 var antalet fall där minoriteter benämndes påtagligt färre än år 2000. Det finns dock ett flertal artiklar som på ett underförstått sätt nämner dem. För utöver att sätta brotten i sammanhang med områden såsom Hjällbo, Angered och Bergsjön görs andra intressanta och avslöjande kopplingar.

I artikel 1 från år 2010 beskrivs det hur Israels före detta president nu erkänner sig skyldig till våldtäkt. Israel är för många ett land känt för sin religiösa koppling till religion.

Ytterligare ett intressant exempel på associationer är artikel 16 från 2010 där det beskrivs hur tre "Gothia Cup spelare" begått en våldtäkt. Man får ingen uppfattning om det rör sig om svenska eller utländska spelare. Det nämns inte heller något om ålder eller utseende. Det finns korts sagt inga uppgifter om de tre männen men eftersom turneringen är känd för sin internationella karaktär finns en risk att läsarna drar slutsatsen att det rör sig om någon annan nationalitet än svensk.

6 Slutsatser

I och med framings ståndpunkt att de bilder som sänds ut av gärningsmannen påverkar publiken är det viktigt att inte bara analysera om minoriteter pekats ut utan också i vilket sammanhang, eller med annat ord, ur vilken frame publiken läser om dessa. En stor del av analysen har därför lagts på att undersöka det sammanhang som gärningsmannen satts i.

Göteborgs- Posten frames påverkar de val som dagligen görs i det redaktionella arbetet. Naturligvis kan deras Etikbibel ses som en sådan frame. Det är i denna som journalisten ska basera sina val för att uppnå det tidningen står för, men det finns fler faktorer som påverkar de frames som tidningens journalister besitter. Dessa består som Deitram och Sheufele skriver bland annat av sociala normer och värderingar, organisatorisk press, press från samhällsgrupper, journalistiska traditioner, samt ideologiska ställningar. Med utgångspunkt i framing skulle man kunna säga att det övergripande syftet egentligen kan tolkas som att kartlägga huruvida Göteborgs- Postens journalisters frames angående rapportering om nationella och religiösa minoriteter skiljer sig åt före och efter valet 2010. Det vill säga hur denna händelse påverkat journalisternas mediala frames.

Både år 2000 och 2010 var de sammanhang som brotten sattes i av liknande karaktär. Kategoriskt kan man se att ju längre en artikel är desto vanligare blir det att författaren sätter brottet i kontext av ett samhällsproblem. I och med det faktum att detta underförstått i viss mån beskyller samhället för utlösande faktorer uppfattas dessa artiklar i större uträkning som förlåtande, något som kanske inte är avsiktligt. De kortare artiklarna beskriver emellertid i större utsträckning endast gärningsmannen ur ett juridiskt perspektiv vilket oftast innefattar tidigare kriminella historik eller stökig uppväxt. Detta bidrar till en mer föraktande bild av mannen. Det kan alltså konstateras att det finns en risk att publiken kommer att uppfatta de gärningsmän som de läser om i en kort artikel som mer barbariska än de som är omskrivna i en lång artikel. Artiklarnas längd var emellertid nästintill identiska i urvalen från de båda åren.

För att fortsätta undersöka de sammanhang som gärningsmannen sätts i undersöktes också graden av dramatisering i artiklarna. Här kan det konstateras att år 2000 bidrog med ett större antal dramatiserade artiklar än år 2010. Liksom att sätta gärningsmannen i kontext av ett kriminellt förflutet eller stökig bakgrund påverkar en dramatiserad text läsarens uppfattning i en mer "dömande" riktning. De artiklar

som nämner minoriteter är inte alltid dramatiserade, men detta kan medföra stor skada.

De stora skillnaderna åren emellan uppfattades först när bakgrundsbeskrivningen om mannens identitet analyserats. Resultaten visar en stor skillnad i de allmänna beskrivningarna av männen. När det gäller ålder, boendeort, födelseort, yrke med mera kan man se att det finns en tendens till fler beskrivningar år 2000 än 10 år senare.

För att sedan kunna undersöka beskrivningarna av de etniska, nationella och religiösa minoriteterna ställdes dessa faktorer i fokus. I enlighet med resultaten som framkommit om de allmänna beskrivningarna kan man tydligt se hur utpekanden av minoritetsgrupperna är fler år 2000 än 2010. I många fall är de artiklar som nämner minoritetsgrupperna i fråga också de som är dramatiserade, vilket skulle kunna antas skada de grupper som nämns i artikeln mer än vid ett neutralt förhållningssätt.

Jämförelsen mellan sårbarheten och normen har visat att benämning av minoriteter inte påverkar resterande del av artikelns journalistik. Det finns med andra ord inget samband mellan benämning av minoriteterna och dramatisering av språk och underliggande värderingar.

I diskussionen om huruvida Göteborgs-Postens rapportering av brott och minoriteter förändrats är det också intressant att diskutera om detta beror på en förändring i de frames de utgår ifrån eller om det helt enkelt handlar om bevakning av en verklighet som ser annorlunda ut. Detta är något som kommer att diskuteras närmare i denna studie men är viktigt att ha i åtanke då man drar slutsatser och bakomliggande faktorer till en förändrad journalistik.

Trots att Grover och Soothills studie rör i princip samma ämne som denna studie blir resultaten svåra att jämföra. De båda författarnas resultat berör endast etnicitet, vilket nämns i ytterst liten utsträckning i Göteborgs-Postens artiklar. Resultaten skiljer sig dessutom stort då deras studie visar en kraftig överrepresentation av färgade i samband med rapportering om våldtäkt. De gånger etnicitet nämndes i Göteborgs-Postens artiklar pekades dessutom både "svart" och "vit" etnicitet ut en gång var vilket i enlighet med Grover och Soothill skulle vara acceptabelt i och med den jämna fördelningen. I denna studie är även tidsperspektivet av stor vikt, vilket inte återfinns i den tidigare forskningen.

Resultaten talar ett tydligt språk. Sverigedemokraternas inval i riksdagen kan oavsett en låg väljarkår ses som en förändrad samhällsopinion. Det kan finnas en rad faktorer som påverkat Göteborgs-Postens journalistik men i och med antagandet att förhållandet mellan de mediala och de publika frames är komplext kan man anta att tidningen och opinionen både påverkats av och påverkat varandra.

Mottagarnas frames har förändrats i en riktning men istället för att direkt formas i linje med dessa formas medias frames i motsatt riktning vilket lett till en motreaktion. Detta stämmer överrens med det Huang konstaterat; att olika aktörer fokuserar på olika delar av ramarna. Således har samma frame lett till olika förhållningsätt.

Medias sätt att tolka dessa frames kan ha påverkats av ett flertal aktörer. Man kan se att mediabranschen de senare åren börjat lägga stor yrkesstolthet i en antirasistisk rapportering. Det har blivit socialt viktigt att ha stor medvetenhet om att skriva politiskt korrekt. Det skulle också kunna vara, organisatorisk press något som tidigare forskning visat vara en viktig faktor. I detta fall skulle det innebära tidningens ledning som tagit ett beslut i att aktivt förändra de anställdas förhållningsätt genom att påverka deras frames med hjälp av olika kampanjer.

Urvalet artiklar vilket resultaten vilar på är litet i förhållandet till det totala utbudet artiklar som finns att tillgå för brottet i fråga. Det går därför inte att generalisera de mönster och avvikelser som framkommit. Vi kan dock se hur enskilda artiklar förhåller sig till angivelser av etnicitet, nationalitet och religion i samband med våldtäkt. Dessa tyder på en förändrad rapportering av gärningsmännen samt en utveckling mot en mer jämställd kriminaljournalistik.

6.1 Vidare forskning

Studien som gjorts undersöker ett begränsat urval av de artiklar som finns att tillgå i ämnet. För att kunna generalisera och använda de resultat som framkommit behöver de verifieras. Ett tillvägagångssätt för att göra detta är att genomföra en liknande studie i ett större omfång. Med detta menas en större andel undersökta artiklar för att se om resultaten kan upprepas. För att säkerställa validiteten skulle det också vara relevant att enligt samma tillvägagångssätt som denna studie göra ett urval av artiklar. Med hjälp av en jämförande studie avseende olika sorters brott hade det förhoppningsvis gått att dra fler slutsatser angående de bakomliggande anledningarna till förändringen. I detta led skulle det också vara intressant att dyka ner i mediearkivet vid ytterligare ett par år och sedan koppla det resultat man utvinner till parallella händelser i tiden.

7 Diskussion

Syftet har varit att undersöka hur medias porträttering av våldtäktsmän och minoriteter sett ut före och efter en noterat förändrad samhällsopinion. Göteborgs-Posten har i detta fall fått representera media. En tydlig indikation på en förändrad samhällsopinion uppstod i och med Sverigedemokraternas inval i den svenska riksdagen i september månad år 2010. För att representera den nya eran samt den tidigare valdes år 2000 och 2010 ut. 30 artiklar per år valdes på ett systematiskt sätt ut och analyserades sedan genom en kvalitativ textanalys i enlighet med ECA metoden. För att förklara den eventuellt förändrade porträtteringen användes framing som teori. Denna metod fungerade väldigt bra då det även diskuterar hur mottagarna, det vill säga tidningens läsare påverkas att rapporteringen och de budskap detta medför.

De 30 artiklarna som valdes ut som representanter för respektive år motsvarar endast en liten del av den totala mängd artiklar som behandlar våldtäkter från åren i fråga. Resultaten som framkommer går därför inte att generalisera, men är därmed långtifrån ointressanta. Studiens syfte har uppnåtts och de mönster som framkommit är tydliga.

Gemensamt för de båda åren var att den kontext brotten sattes i var mer eller mindre identiska. Ungefär lika många artiklar från respektive år upplevdes som vinklade och dramatiserade. De längre artiklarna beskrev tydligare brottets sammanhang, något som minskade i takt med artikelns längd men som också återfanns i ett fåtal korta artiklar. Majoriteten av artiklarna sattes i kontext av den egna rättsprocessen, eller ett samhällsproblem. Vanligast var den egna rättsprocessen som återfanns i flertalet av de korta och mellanlånga artiklarna. Den senare faktorn återkom oftast i de längre artiklarna, en slutsats som också dragits i tidigare studier. År 2000 var generella bakgrundsbeskrivningarna av gärningsmännen fler än år 2010. Med en generell bakgrundsbeskrivning avses allt ifrån ålder och hemort till beskrivning av etnicitet och så vidare. Även beskrivningarna av gärningsmännens etnicitet, landstillhörighet, religion etcetera uppfattades som fler och tydligare år 2000 än 10 år senare.

Vid första anblick uppfattas artiklarna från de olika åren inte skilja sig åt i innehåll. Först när de färdigställda kodschemana analyserades framstod mönster och avvikelser. Valet av ECA-metoden för att analysera texterna visade sig därmed fungera på ett bra sätt. Jag hade på förhand en teori om att den sortens beskrivning av gärningsmannen som undersökts skulle ha minskat under den senare tiden. Detta

baserade jag på den motreaktion media bistod med då Sverigedemokraterna valdes in i riksdagen. Många nyhetsredaktioner verkade frukta en främlingsfientlig utveckling av Sveriges politik och tog stort avstånd för att visa sitt misstycke. I sociala medier har det tydligt framkommit liknande åsikter och min tes baserades på en rädsla hos medierna att framstå som rasistiska genom att förknippas med artiklarna som sätter våldtäkt och en minoritet i ett sammanhang.

Resultaten indikerar i linje med min hypotes att medias porträttering faktiskt har förändrats. Jag vill gärna tro att anledningen till detta är just den förändrade samhällsopinionen och medias motreaktion till detta. Det finns emellertid en hel uppsjö händelser och faktorer som skett mellan år 2000 och 2010 som kan ha påverkat medias inställning och deras porträttering. Således går det inte att fastlägga orsaken till denna förändring i denna studie.

Båda de ämnen som studien fokuserar på är i sig känsliga. Att sätta orden "våldtäkt" och "minoriteter" i ett sammanhang blir genast en ännu mer känslig kombination. Detta är något som genomgående behövs ta stor hänsyn till i utformandet av studien. Jag hoppas att alla som läst den känner sig bekväma med de ordval och uttryck som använts. Med facit i handen ser jag den problematik som medföljer ett uttryck som minoritet. Vad exakt menas med en invandrare? Hur beskriver media en adopterad svensk man med rötter från Indien? Skrivs "svensk man" går kanske tankarna snarare till en vit man med blont hår, men skulle i princip kunna vara en person av vilken etnicitet som helst.

Det skulle eventuellt ha varit lättare att dela in i religion och etnicitet etcetera och därmed avgränsa studien till en av dessa. Jag var dock rädd att denna avgränsning skulle gett för små resultat ge ett för litet textunderlag för att kunna urskilja mönster ur det antal artiklar jag hunnit analysera inom den angivna tidsramen. De svåra avgränsningarna kommer dock alltid att vara ett problem i studier som behandlar ämnen av denna sort.

Slutligen vill jag nämna de moraliska diskussioner jag haft med mig själv under arbetets gång. Ett talande exempel på detta är svårigheten i att analysera artikel nr 15 från år 2010. Artikeln som också nämns i resultaten handlar om en politisk debatt i Danmark där politiker gjort uttalanden om hur det ligger i Islams traditioner att män mördar och våldtar sina döttrar. Att en religion sätts i det sammanhanget kommer alltid att påverka läsaren oavsett om författaren själv tar avstånd från åsikterna vilket är fallet. Den kommer att uppfattas som rasistiskt då den behandlar ett rasistiskt ämne. Det är i dessa fall svårt att analysera huruvida artikeln är "vinklad" eller inte. I enlighet med Göteborgs-Postens Etikbibel ska man kunna rapportera om religion med mera om det är relevant för sammanhanget. Medias uppgift är

att granska samhället vilket innebär att man måste kunna beskriva vad som sker i samhället utan att vara rädd för att ge tidningen eller sitt egna namn en rasistisk stämpel.

Så slutligen, ämnet som undersökts är kontroversiellt och känsligt. Det jag hoppas kunna bidra med genom denna studie är att ge en uppdaterad bild av hur svensk medial porträttering av gärningsmän ser ut samt en grund för vidare forskning som förhoppningsvis kan bidra till en mer jämlik journalistik.

Referenser

- Altheide D. L (1996) *Qualitative media analysis*. Arizona State University. Qualitative Research Methods Volume 38
- Bateson, G. (1972). *Steps to an Ecology of Mind*. New York: Ballantine Books.
- BRÅ "Brottslighet bland personer födda i Sverige och i utlandet." Rapport 2005:17
- BRÅ "Statistik om gruppvåldtäkter". Rapport 2000:03
- Dahlgren, P. (1987): *Pressens bild av brottsligheten* (Brå-information 1987:1). Stockholm: Allmänna förlaget, brottsförebyggande rådet
- Druckman, J. N. (2001) – *On the Limits of Framing Effects: Who Can Frame?* The Journal of Politics, Vol. 63, No. 4, s. 1041-1066
- Esaïasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H & Wängnerud, L. (2012) *Metodpraktikan*. Fjärde upplagan, Nordstedts Juridik AB.
- Grover, C. & Soothill, K. (1996). *Ethnicity, the search for rapists and the press*. Ethnic and Racial Studies Volume 19 Issue 3, Routledge Journals. Trowbridge: Redwood Books Ltd,
- Jonsson, H. & Gustafsson, A. (2003) *Brottspublicering i pressen*. Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
- Hedman, U. (2006). "Har ni nåt webbigt?" Göteborgs Universitet
- Huang, K. S. (1996) *A comparison between media frames and audience frames. The case of the Hill-Thomas controversy*. International Communications Association, Chicago
- Häger, B (2012) *Problempartiet – mediernas villrådighet kring SVERIGEDEMOKRATERNA valet 2010*, holm: Stiftelsen Institutet för mediestudier
- Jarlbro, G & Jönsson, A. (1995) *Våldsbrott i svensk press, en jämförelse mellan åren 1983 och 1993*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation.
- McQuail, D (2005) *Mass communication theory*. London: Sage publishing Ltd.
- Pollack, E (2001) *En studie i medier och brott*. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Stockholms universitet.
- Scheufele, D. A (1999) *Framing as a Theory of Media Effects*, *Journal of Communications*, Winter 1999, s. 103-121
- Tewksbury, D., & Scheufele, D. A. (2009) *Doing news frames analysis*, New York: Academic Press

Internet:

Allmänna Pressombudsmannen, *Etiska regler för press, radio och TV*. Hämtad 4 januari, 2013
<http://www.po.se/regler/30-etiska-regler-foer-press-tv-och-radio>

BRÅ "Brott och statistik" Hämtad 10 december, 2012
<http://www.bra.se/bra/brott--statistik/valdtakt-och-sexualbrott.html>

Falck, J och Krönlein, C. (2009) *Etikbibeln, upplaga 3*. Hämtad 13 november, 2010
http://info.Göteborgs-Posten.se/polopoly_fs/1.11731!/Etikbibeln_upplaga3_dec_09.pdf

Nationalencyklopedin 1- Hämtad 8 december, 2012
www.nationalencyklopedin.se sökord "Göteborgs-Posten"

Sverigedemokraterna "Våra viktigaste frågor" Hämtad 7 december, 2012.
<https://sverigedemokraterna.se/vara-asikter/vara-viktigaste-fragor/ansvarsfull-invandringspolitik/>

Tures, E, (2009) Svenska Dagbladet Hämtad 9 december, 2011
http://www.svd.se/nyheter/inrikes/flest-valdtakter-i-sverige_2803683.svd

BRÅ, "Våldtäkt och sexualbrott" Hämtad 19 januari, 2013
<http://bra.se/bra/brott--statistik/valdtakt-och-sexualbrott.html>

Bilagor

Kodscheman

2000	Artikel 1	Artikel 2	Artikel 3	Artikel 4
Hur lång är artikeln?	Mellan	Mellan	Lång	Kort notis
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Mannen dömdes tidigare för våldtäkt och hot mot sin fru. Nu överträder han besöksförbud. Beskrivs inte ingående hur dåden gått till. Något dramatiserat språkbruk.	Utredning om 4 ungdomar som förgripit sig på flicka i Cypern. Texten är neutral och beskrivande. Beskriver brottet och ingående den domstolsprocess som följde.	Fallet är en uppdatering kring en tidigare känd gärningsman anklagad för mord. Brottet har utförts i Afrika, Zimbabwe. Brottet sätts sedan i sitt sammanhang (konflikt om markrättigheter) där våldtäkt nämns som en generell våldsmetod.	Man gripen misstänkt för våldtäkt i Krogsslätt. Det beskrivs oerhört kort om vad som hänt. Inga uppgifter om hur själva brottet gått till, sätts inte i något sammanhang. Sakligt språk
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Ja, det uppfattas som att gärningsmannen förlöjligas då hans förklaring till brottet avfärdas. Man sätter dessutom mannens förklaring till överträdelsen som överskrift för att ytterligare framhäva "ironin" i fallet- Mannen beskrivs emellertid som relativt oskyldig, men något korkad	Nej	Nej	Nej, Rapporteringen är kort och koncis utan utrymme för att innehålla personliga värderingar
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmannens och hans före detta fru - offret	4 gärningsmän, offer, riksåklagaren, överåklagare, flickans advokat,	Gärningsman, mordoffer, mordoffers fru, Zimbabwes president, svarta bönder och vita bönder	Gärningsmannen och offret, kriminalkommissarie.
Vilka finns i fokus?	Fokus ligger på gärningsmannen. Hans handlande sätts in i kontext av hans tidigare överträdelser och brott.	Det är vid rättssystemet som störst fokus ligger	Fokus ligger hos båda och det faktum att det är ett krig där svarta utsätter vita för brott	Fallet som sådant och vilka påföljder mannen väntar.
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Ja	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Endast ålder nämns.	Det nämns att två av pojkarna är svenska och två norska. Pojkarnas exakta ålder skrivs aldrig ut men nämns som jämnåriga men det 16-åriga offret.	Gärningsmännen beskrivs som svarta afrikaner där en person, huvudpersonen, beskrivs med namn.	Endast ålder (45) nämns.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Får ingen känsla av att författaren aktivt försöker kategorisera gärningsmannen, men med den givna beskrivningen av hans tidigare register uppfattas det som att människor i hans närhet lätt kan identifiera mannen.	Nej, det faktum att gärningsmännen var svenska och norska är intressant när man ska beskriva de respektive rättsprocesserna som påföljer	Bakgrundsbeskrivningen ger känslan av att författaren vill rapportera på ett neutralt och professionellt sätt om de konflikter som faktiskt pågår i landet. Ämnet är emellertid känsligt.	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Jag uppfattar av att det är en svensk medelklass man som beskrivs o och med att hans sätts in i sammanhanget "Köpa villa i Lerum"	Fokus dras från gärningsmannen och mot rättssystemet. Även researrangören nämns vid ett tillfälle som skuldbärare. Ungdomarna beskrivs som "ynglingar" som inte visste vad de gjorde.	Man uppfattar presidentens och hans svarta anhängare som medbrotslingar dessa framställs som löjliga då de inte verkar förstå allvaret i situationen. Man uppfattar också att de anser att den vita befolkningen nu får vad den förtjänar. I hela taget blir bilden väldigt fientlig mellan svarta och vita.	Nej

	Artikel 5	Artikel 6	Artikel 7	Artikel 8
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Kort notis	Mellan	Kort notis
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Kort notis. Saklig beskrivning av gruppvåldtäkt i Nossebro vad som hänt. Inga detaljer.	Grov våldtäkt och brott. Neutral rapportering. Inga detaljer	Neutral men detaljerad beskrivning av våld och våldtäkt i hem. Man sätts in ett tydligt sammanhang.	Ingen beskrivning av våldtäktens händelseförlopp utan bara uppdatering om fall där två pojkar anklagas för medhjälp till grov våldtäkt. Ges också information om två andra fall med unga våldtäktsmän.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej	Nej, upplever inga egna värderingar hos skribenten trots att den är skriven på ett fängslade sätt. En fin tråd som ofta överträds genom att bli dramatiserad	Nej, upplever inte att värderingar läggs i handlandet.
Vilka aktörer förekommer?	Offret, två gärningsmän, vakthavande beföl vid skövde polisen	Gärningsmannen och offret, hans fru	Gärningsmannen och offret, hans flickvän, tingsrätten	Två gärningsmän, offer, tre andra gärningsmän som nämns snabbt
Vilka finns i fokus?	Gärningsmännen	Gärningsmannen	Både gärningsmannen och offret. Artikeln beskriver ett händelseförlopp. Satt något ur offrets perspektiv men ger båda lika mycket utrymme	De två gärningsmännen som varit delaktiga i artikelns "huvudbrott". De andra fallen nämns snabbt för att styrka det faktum att många våldtäkter
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Nej	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Man nämner två män i 20-årsåldern från göteborgstrakten. Av utredningstekniska skäl vill man inte säga mer.	Ålder (27) och hemtrakt (Hjo) nämns. Ingen antydning till att hänvisa till särskild etnicitet etc.	Inga beskrivningar ges av varken ålder, etnicitet, klass, religion etc.	Deras ålder anges men inget mer. Plats för brottet anges, men inte pojkarnas hemort.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej	-	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Nej	Nej	Får känslan av att det handlar om ett 30-årigt par med något sämre ekonomi.	Nej

	Artikel 9	Artikel 10	Artikel 11	Artikel 12
Hur lång är artikeln?	Mellan	Kort notis	Lång	Kort
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Relativt ingåendebeskrivning om kvinna som blivit överfallen under en jogging runda. Uppfattas som dramatiserad. Författaren använder ord såsom "slet in i busken" intervjuer med andra invånare i samhället förstärker denna känsla av att man försöker ge läsaren en dramatiserad bild av händelsen. Stort fokus ligger på händelsen och inte på själva gärningsmannen.	Beskriver inget särskilt fall berättar hur studier gjorts och kommit fram till att gärningsmän våldtar inom 1000 meter från deras hem. Klar och tydlig text, saklig utan utsvängningar	Beskriver en liga som rånar, misshandlar och våldtar passagerare på tåg mellan Lissabon och populära portugisiska semesterorter. Trots det något "roman" liknande innehållet är artikeln saklig och inte dramatiserad	En före detta milisledare från Kroatien döms för våldtäkt och tortyr. Själva brottet beskrivs inte närmare. Artikeln är professionell, man redogör kort båda sidors argument och språket är sakligt.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Ja, jag anser att författaren lägger stor värdering vid det som skett och att han försöker få läsarna med sig.	Nej	Nej	Nej
Vilka aktörer förekommer?	Våldtäktsman, offer, person som hittat offret i skogen, kriminalkommissarie, invånare i området	Våldtäktsmän i allmänhet, Stockholms Universitet, SVT.	Gärningsmännen- ungdomsgång, en känd portugisisk skådespelerska – ett av offren, portugisisk polis,	Gärningsmannen och åtalare
Vilka finns i fokus?	Kvinnan och hur hon kommit till sjukhus samt det faktum att något så skrämmande kan hända i ett litet samhälle.	Gärningsmannen då det är hans beteende som analyserats	Störts fokus ligger på det ökade våldet i allmänhet där fokus ligger på konsekvenser av det som sker än våldtäkterna i sig. Gärningsmännens nämns i större utsträckning än offren.	Målet i sig finns i fokus. Målet handlar om våldtäkt som krigsförbrytelse, man pratar därför om offren mer i allmänhet.
Ges beskrivning av mannen?	Nej	Nej	Ja	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Polisen vill inte ge några signalämnet på hur vem gärningsmannen skulle kunna tänkas vara. Uppgifter efterlyses	Varken specifika eller generella beskrivningar görs då det endast är beteendet som står i fokus.	Gärningsmännen beskrivs som flera afrikanska ungdomsgång, Specifika åldrar uppges inte, men det nämns att den yngsta medlemmen är 16 år gammal. Det nämns att polisen vet att de kommer från Cap Verde.	Ledarens fulla namn skrivs ut. Det är lätt att hitta uppgifter om honom om man inte redan sedan tidigare känner till honom så nämns hans som kroat. Inga andra religiösa eller etniska uppgifter delges i själva texten.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej	Ja. Det står inget om huruvida ungdomarna är invandare bosatta i landet eller om de är på besök för att genomföra brottet. I det andra fallet är det mer relevant att skriva ut landstillhörighet för rättsprocess.	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Nej, upplever inte att det finns några uppgifter som skulle kunna leda läsaren till några särskilda uppfattningar om gärningsmannen.	Nej	Man upplever slutsatsen av artikeln att vara att det skulle ligga i unga afrikanska mäns blod att begå brott som nämns i artikeln.	Nej

	Artikel 13	Artikel 14	Artikel 15	Artikel 16
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Kort notis	Kort notis	Mellan
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Inte särskilt målande utan väldigt kort. Man sätter det ändå i ett sammanhang: anhållen misstänkt för våldtäkt på 14 åring. Man berättar endast var våldtäkten skett och vart offret träffat gärningsmannen. Denna beskrivning är emellertid inte relevant att ta med för att läsaren ska förstå vad som hänt.	12-årig flicka våldtagen på midsommar. Uppgifter ges om var våldtäkten skedde och att offret var bekant med gärningsmannen, neutralt och koncist språk.	Man häktad för våldtäkt på 10-åring. Uppgifter ges om var våldtäkten skedde och att offret sov över hos gärningsmannens dotter, språket är neutralt och koncist.	Om kopplerihärva. Artikeln är något dramatiserad. Man berättar för att fånga uppmärksamhet samt skapa medkänsla för offren. Man lägger stor vikt vid att beskriva sammanhanget och mindre vid den rättsliga processen.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej. Säger "ska ha ägt rum" istället för "ägde rum", inga värderingar och dömer inte heller i förväg.	Nej	Ja, författaren står tydligt på offrens sida.
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmannen och offret	Gärningsmannen, offret och polisen	Gärningsmannen, offret, offrets föräldrar	Ett specifikt offer, ett 20-tal ytterligare, 7 gärningsmän,
Vilka finns i fokus?	Båda aktörer står lika mycket i fokus, som tidigare nämnts läggs mycket fokus på att beskriva sammanhanget	Ingen, fokus ligger själva händelsen och de bevis som säkrats.	50/50 inget offer/gärningsman perspektiv, endast återberättar om vad som hänt och förklarar kort om rättsprocessen som följer	Offret, ett särskilt sådant får mycket utrymme och citeras ett flertal tillfällen.
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Ja	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Gärningsmannen beskrivs med ålder (24) och hemtrakt (Stockholm). Man får reda på att mannen har en husvagn.	Gärningsmannen beskrivs som en 20-årig man med lägenhet i Finnspång.	Gärningsmannen beskrivs som en 45-åring från Malmö. Inga uppgifter som avslöjar religion eller etnicitet	Gärningsmännen är i detta fall hela gruppen, sex män och en kvinna, som nu åtalas för våldtäkt och koppleri. Det förklaras att samtliga har ursprung i Balkan och att ytterligare en gärningsman sitter häktad i Tjeckien.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej, inte när det gäller att beskriva gärningsmannen	Nej	Nej	Ja. Det skulle kännas mer relevant att ge den angivna bakgrundsbeskrivningen om man utveckla sammanhanget så att man som läsare förstod varför det är intressant att veta att gärningsmännen är från Balkan.
Finns det någon underförstådd information?		Nej	Nej	Av någon anledning uppfattas det som stereotypt att det är just gärningsmän från Balkan som genomför brott som dessa. Trots detta samt den dramatiserade typen av artikel upplevs det snarare som att författaren försöker fånga läsarens uppmärksamhet snarare än att påverka dess åsikt om en specifik grupp.

	Artikel 17	Artikel 18	Artikel 19	Artikel 20
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Kort notis	Mellanlång	Kort
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Om svenska FN-förbundet som tar tag i att stoppa könsdiskriminerande lagstiftningar i världen. Kort och sakligt språk, som ändå lyckas föra vidare en kämparglöd från förbudets sida.	Sex män som utnyttjat 13-åring sexuellt. Relativt ingående förklaring av hur våldtäkterna gått till, utan att upplevas som dramatiserad,	Artikel beskriver händelseförlopp under valborgsmässoafton. Språket är koncist och beskrivande men sakligt. Relativt stor vikt läggs vid att förklara sammanhanget. Inte bara fokus på att rapportera om särskilda fall utan också en ökad kriminalitet under valborgshelgen.	Kort och saklig beskrivning av hur Laila Freivalds säger att lagen om våld och våldtäkt måste ändras.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej	Nej	Nej
Vilka aktörer förekommer?	Svenska FN-förbundet, länder som antog, men inte lyckats genomföra, handlingsprogram från kvinnokonferens i Peking bla, Etiopien, Libanon, Uruguay	6 gärningsmän, offer, Huddinge tingsrätt	Våldtäktsman, våldtäkts offer, mordförsök offer, gäng som begått mordförsök, polis	Våldtäktsoffer, 7 tonårspojkar åtalade för våldtäkt, Laila Freivalds, samt två ledamot i sexuallagskommitten.
Vilka finns i fokus?	Ingen specifik gärningsman nämns. Det handlar allmänt om länder där lagstiftning tillåter våldtäkt.	Männen, men framförallt genomförandet av brotten och de rättsliga följder som väntade framförallt en av männen	Samtliga får lika stort utrymme men fallet om mordförsöket är huvudpersonen. Våldtäkten nämns i slutet	Lagändring ligger i fokus.
Ges beskrivning av gärningsmannen?	Ja	Ja	Ja	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Man nämner vissa länder men beskriver inte dessa vidare i sammanhanget	En av männen beskrivs som "23-åringen". Inga av de andra männen beskrivs på något sätt	Han beskrivs som taxi chaufför på Hisingen. Inga ytterligare signalement	Skribenten anger 7 tonårspojkar. Våldtäkten genomfördes i Rissne men framgår inte om pojkarna kommer därifrån. Ingen exakt ålder anges.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej är ett neutralt återberättande av vad FN-förbundet sagt. Inga egna värderingar inlagda, och inget syfte av att smutskasta en viss grupp.	Nej	Nej. Jag anser inte att någon överflödigt information uppges om gärningsmannen. Upplever snarare att mer, exempelvis ålder, hade varit önskvärt.	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Resultatet blir att man sammankopplar nämnda länder med en högre brottslighet, våldtäkter och kvinnoförnedring	Nej	"Taxi chaufför i hisingen" kan associationer med invandrargrupper.	Nej

	Artikel 20	Artikel 21	Artikel 22	Artikel 23
Hur lång är artikeln?	Mellan	Mellan	Lång	Kort
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Rapportering av att BRÅ sammanställer statistik på gruppvåldtäkter och gärningsmännens nationalitet. Stor vikt läggs vid att få läsaren att förstå sammanhanget. Upplever att författaren är rädd för att bli anklagad för rasism om man inte gör detta på ett tydligt sätt.	"Debatterande artikel" om att kvinnosyn bidrar till ökat antal våldtäkter.	Artikel som allmän berör gruppvåldtäkter. Sakligt språk, berör grova brott och förklarar dessa utan att vara dramatiserande.	En amerikansk författare har lanserat en ny teori om hur våldtäkt ligger i mannens natur. Dramatiserad återberättande av bokens innehåll.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Ja, man framstår som förklarande och menar at det är bakgrundfaktorer som gör att man begår en våldtäkt, tar nästan ifrån gärningsmannen ansvaret.	Ja, det menas att det är samhällets fel att män våldtar och att det är ett gemensamt ansvar. Gärningsmannen tas ifrån mycket av ansvaret.	Nej	Ja, författaren är tydligt negativt inställt till den teori som diskuteras
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmän, statistiker på BRÅ, samt psykolog från Rädda Barnen	Gärningsmän, elever i årskurs 10, sociolog, anställd kvinnojour.	Gärningsmän, ett antal våldtäktsoffer, psykoterapeut på Skogomeanstalten.	Författare till boken, män, våldtäktsmän
Vilka finns i fokus?	Gärningsmännen och deras bakgrund	Gärningsmännen	Gärningsmannens beteende och bakgrund	Män i allmänhet och deras beteende
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Nej	Ja	Nej
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Man skriver att rapporter från polis visar män som begår gruppvåldtäkt till störst del har invandrarbakgrund.	-	För ovanlighetens skull så skriver man ut signalement. Det rör sig om två fall där männen båda beskrivs som blonda i 20-årsåldern. På frågan om någon etnisk grupp är överrepresenterad svarar psykoterapeuten tydligt nej och menar att svenskar lika ofta återkommer på anstalten	-
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Upplever inte att värderingar lagts i gärningsmannens betende utan att artikeln är ett försök till att framhäva ett problem som måste framhåvas för att kunna få en lösning.	-	Ja. Mer information uppges än i vanliga fall.	Nej. Ingen information pekar direkt ut en etnisk eller religiös grupp. Däremot är innehållet kontroversiellt och många kan nog anse att det i allmänhet är överflödigt.
Finns det nån underförstådd information?	Nej	Nej, inte angående gärningsmannen	Det upplevs som att (inte nödvändigtvis skribenten men) terapeuten vill påpeka att det inte är invandrare som är "värst"	Nej

	Artikel 25	Artikel 26	Artikel 27	Artikel 28
Hur lång är artikeln?	Lång	Mellan	Mellan	Mellan
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Berättarstilen är saklig, enkel att förstår och professionell. Beskriver hur indiska män åtalade, men ej dömda för mord, våldtäkt och misshandel kan bli immuna mot rättssystemet om de blir invalda i politiskt organ.	Neutralt språk, återberättar sakligt vad som hänt. Nio pojkar är gripna för våldtäkt på 14 årig flicka i Rissne.	Beskriver hur våldsbrott ökat. Nämner endast brott i allmänhet och inga specifika fall eller gärningsmän. Saklig beskrivning med många procenttal.	Förklarar hur en taxichaufför åtalas för våldtäkt, och i vissa fall grov våldtäkt på ett antal kvinnliga "kunder". Vi första anblick saklig beskriven. Språket är enkelt och tydligt.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej. Indien som ett land framstår som lite "korkade" på grund av de stora brister deras politiska system innehåller, men upplever detta som beroende av historien och inte pga. av hur författaren skriv	Nej. Fallet framstår som vidrigt men anser inte at det är pga författaren utan fallet som sådant.	Nej	Ja. Min uppfattning är att en del information i artikeln förlöjligar gärningsmannen och får honom att framstå som extremt naiv.
Vilka aktörer förekommer?	Indiska gärningsmän, kommissionens ordförande	Två offer varav en kom undan och en blev våldtagen, offrets mamma, nio gärningsmän, kammaråklagare	Inga, endast statistik nämns.	Gärningsmannen och fyra offer
Vilka finns i fokus?	Gärningsmannen, en specifik sådan som nämns vid namn.	Gärningsmännen	-	Gärningsmannen och hans bakgrund
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Nej	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Det framgår att gärningsmännen är indisk. En specifik man som pekas ut benämns med namn.	Det tydliggörs att alla nio gärningsmän har invandrarbakgrund. Man citerar detta uttalande av kammaråklagaren, för att slippa stå till svars för den själv. Pojkarnas ålder nämns också (14-16)	-	Gärningsmannen är 34 år och ursprungligen från Bosnien-Hercegovina. Han har uppehållstillstånd i Sverige.
Förekommer överflödig eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej, inget överflödig information ges om personerna.	Jag vill inte avgöra huruvida det är motiverat att nämna ungdomarnas bakgrund. Om det utgör ett samhällsproblem att invandrapojkar är överrepresenterade skulle det eventuellt vara det men hade önskat en längre utläggning om detta.	Nej	Nej, hans invandrarbakgrund får ett sammanhang då han blivit dömd till utvisning efter 6 års fängelse.
Finns det nån underförstådd information?	Nej	Nej	Nej	Nej

	Artikel 29	Artikel 30
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Mellan
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Kort, sakligt och koncist, inga onödiga formuleringar. En flicka har våldtagits av tre män som nu sitter åtalade.	Fallet beskrivs sakligt men samtidigt utförligt. En flicka knivhuggs och våldtas i Bergsjöns skogsområde.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej, brottets natur är barbariskt, men jag anser inte att detta är pga att författaren gör en sådan värdering.
Vilka aktörer förekommer?	Offrets och de tre gärningsmännen, två vittnen	Gärningsmannen och offer
Vilka finns i fokus?	Gärningsmännen	Gärningsmannen
Ges beskrivning av mannen?	Nej	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Varken ålder, hemort eller liknande anges	Gärningsmannen beskrivs som "17-åringen". Inget annat uppges
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	-	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Nej	Våldet har utspelat sig i det invandratäta området Bergsjön. Det nämns aldrig huruvida pojken kommer från området där brottets utförts.

2010	Artikel 1	Artikel 2	Artikel 3	Artikel 4
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Lång	Kort notis	Mellan
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Väldigt kort och koncist, förklarar hur israels tidigare president nu erkänner sig skyldig till våldtäkt.	Språket är ovanligt enkelt och nästan uppreparande och stakande. Man förklarar hur en 21 årig man är åtalad för grov våldtäkt mot ett flertal barn. Stor vikt läggs vid att berätta om pojken kriminella förflutna.	Serievåldtäktsman begärts häktad för ytterligare tre överfall. Språket är kort och tydligt. Inget onödigt	Fallet om Julian Assange uppdateras. Artikeln är något dramatiserad men lyckas väcka intresse utan att kännas överdriven. Våldtäkten ligger något i skymundan. Större fokus på politiska aspekter.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej	Nej	Nej, det framkommer de olika sidornas åsikter om Assange handlingar. Upplever dock att författaren lyckas hålla sin neutral i sin berättarroll.
Vilka aktörer förekommer?	Ex- presidenten och tre offer.	Gärningsmannen, ett flertal unga offer, gärningsmannens föräldrar, försvarsadvokat, polisinspektör	Endast gärningsmannen	Assange, amerikanska politiker, amerikanska journalister, svensk försvarsadvokat
Vilka finns i fokus?	Presidenten, offren nämns i förbi farten.	Gärningsmannen och hans bakgrund	Gärningsmannen	Världspolitiska spel och Julian Assange roll i detta. Mycket fokus ligger på att citera amerikanska politiker om vilka konsekvenser Wikileaks medfört.
Ges beskrivning av mannen?	Indirekt, Ja	Nej	Nej	Nej
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Mannen är sedan tidigare känd. Ytterligare beskrivning hade varit överflöd.	Hans ålder anges (21), det nämns också att han kommer från Västra Götaland men inte vilken stad. Får uppfattningen att man vill skydda den unge mannen	Nej	Ingen beskrivning ges i denna artikel, framgår dock tydligt att detta beror på en tidigare överflöd av sådant från medias håll. Assange är redan välkänd.
Förekommer överflöd eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej	Nej	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Gärningsmannens starka koppling till Israel kan anses kunna kopplas till religiösa sammanhang.	Nej	Våldtäktsmannen beskrivs som "den 24-åriga man som sitter häktad..." kanske har tidigare uppgifter lämnats om mannen.	Nej

	Artikel 5	Artikel 6	Artikel 7	Artikel 8
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Kort notis	Mellan	Kort
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Våldtäktsfallet beskrivs i korthet men ändå utförligt. För att vara en notis hittar man relativt mycket information om våldtäktens händelseförlopp.	Väldigt kort nyhetsuppdatering om man från Hytte som oskyldigt blivit anhållen för våldtäkt och nu kräver skadestånd. Inga utsvävningar	Uppdatering om Julian Assange fallet, han har nu blivit häktad för våldtäkt. Förklaras vad han blivit häktad för. Saklig beskrivning. Ingen irrelevant information eller dramatiserat.	Uppdatering om den misstänkte serievåldtäktsmannen i Örebro. Han har nu erkänt ett antal fall. Sakligt språk. Berättar om de fall han åtalats för utan att dramatisera situationen.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej	Nej	Nej
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmannen och offret	Den anklagade gärningsmannen	Den anklagade gärningsmannen, åklagare, brittisk advokat, offrens målsägande,	Gärningsmannen, tre offer, chefsåklagare.
Vilka finns i fokus?	Gärningsmannen	Mannen	Gärningsmannen, han är efterlyst och mycket av artikeln går ut på att spekulera om vart han befinner sig och huruvida han är skyldig.	Gärningsmannen och hans beteende.
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Nej	Ja	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Endast ålder (23) och var han är bosatt anges (Centrala Göteborg)	Endast mannens bostadsort anges. Ingen ålder	Han nämns dock bara vid namn. Som läsare förstår man att detta är en av flera artiklar om samme man inom en kort period och man kan anta att en bakgrundsbeskrivning getts av honom tidigare.	Han beskrivs som 23 åringen från Örebro.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Ifrågasätter huruvida det är intressant att han är bosatt i Centrala Göteborg, men tycker inte det avslöjar för mycket om personen	Nej	Nej	Nej, informationen som anges uppfattas relevant. Brottslingen kan anses vara en "landsangelägenhet" och jag misstänker att läsarnas tvärtom önskat mer information.
Finns det någon underförstådd information?	Centrala Göteborg associeras med dyra bostäder och höginkomsttagare.	Nej	Nej	Nej.

	Artikel 9	Artikel 10	Artikel 11	Artikel 12
Hur lång är artikeln?	Mellan	Mellan	Kort notis	Kort notis
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	AIKS:s mittfältare häktad för våldtäkt. Ger många personers syn på det som hänt utan att dramatisera.	Saklig beskrivning av en gärningsman grov våldtäkt och mord på svårt sjuk hustru.	Man i Blekingen åtalas för våldtäkt på fyra yngre flickor varav en var hans praoelev. Kort och tydlig beskrivning av fallet.	Kort artikel om att våldsbrotten minskat i USA. Väldigt kort och saklig. Endast två meningar
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej, författaren har gett utrymme till alla sidor av historien.	Nej, berättar relativt ingående om hur brottet gått till, detta skulle kunna anses vara information som är till för att skapa avsky mot våldtäktsmannen och det han gjort. Det är emellertid en del av utredningen och det är svårt att avgöra om det är relevant eller inte.	Nej	Nej
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmannen, åklagare, gärningsmannens advokat, AIK:s VD.	Gärningsmannen, offret- hans hustru, Rotelchef för grova brott vid hallandspolisen.	Gärningsmannen och tre offer	Inga
Vilka finns i fokus?	Gärningsmannen men också situationens påverkan på klubben.	Gärningsmannen och hans handlande, samt hustrun och hennes medicinska tillstånd.	Gärningsmannen	-
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Ja	Nej
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Spelaren antas vara känd nog och ges därför ingen ytterligare beskrivning än namnet. I artikeln nämns inget om hans etniska bakgrund, men det finns också en bild på mannen där det framgår att han är mörkhyad.	Hans ålder anges. Man får också veta att han kommer från Halland men inte mer exakt än så.	Det nämns endast att han har en chefsposition på ett företag. Nämns varken ålder eller hemort, endast att han kommer från Blekinge.	-
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej, spelaren är sedan tidigare känd av svenska folket och bilden gör därför ingen skillnad när man nämner namnet. Det upplevs däremot överflödigt att sätta dit bilden. Det hade aldrig varit accepterat om det inte var en känd person.	Nej, inte om gärningsmannens bakgrund.	Nej	Nej, skulle vara lätt göra det till en svart/ vit fråga, eller att i alla fall nämna representationen för de olika brotten eftersom det vanligtvis är en stor fråga i landet i fråga men inga såna uppgifter redovisas.
Finns det någon underförstådd information?	Även om man inte haft tillgång till bilden eller känner till spelaren skulle gärningsmannens namn kunna antas tillhöra en person med utländsk härkomst	Nej, jag kan inte utläsa något mer ur den information som angetts.	Nej	Nej

	Artikel 13	Artikel 14	Artikel 15	Artikel 16
Hur lång är artikeln?	Mellan	Mellan	Mellan	Lång
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Våldtäktsman döms till 16 års fängelse för mord, grov våldtäkt och försökt till grov våldtäkt.	Som läsare upplever man mycket känslor när man läser texten, Handlar om en mamma och styvpappa som "sexlektioner" min sin dotter. Författaren väcker känslor men utan att vara partisk, eller dramatiserad.	Uppdatering om politisk debatt i Danmark. Politiker har uttryckt sig om att muslimer våldtar och mördar sina döttrar.	Om Gothia Cup och de brott turneringen medfört. Saklig berättande av vad som skett under veckan.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Svårt att avgöra. Författaren skriver vid ett tillfälle "Hans felaktiga uppgifter kring sina iakttagelser tyder på att han försöker dölja sin egen brottslighet. Detta är inget citat, författaren får antas inte var kvalificerad att göra den bedömningen. Om det är hans som gjort den anser jag att han lagt in egna värderingar i texten.	Nej	Anser inte att författaren lägger några särskilda åsikter om ämnet, men starka antiislamistiska citat återfinns i texten. Detta gör att den uppfattas vinklad till islams nackdel men samtidigt berättas det också att de personer som stått för dessa citat fått allvarliga konsekvenser.	Nej
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmannen, en död kvinna, ett våldtäktsoffer,	Gärningsman och kvinna, offer, parets dotter	Danska tryckfrihetssällskapets ordförande, DF folketingsledamot, statsadvokat.	Offer och väninna till denna, tre misstänkta gärningsmän, polisen, turneringens generalsekreterare,
Vilka finns i fokus?	50/50 gärningsmannen och offren	Gärningsmannen	Ordförandens uttalande får störst fokus.	Polisen och deras arbete, brotten nämns som delar av detta
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Ja	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Det nämns att mannen kommer från Hjällbo samt att han är 22 år gammal. Man kallar hon vid namnet "Skuggan".	Han beskrivs som en 50-årig man från Alingsås. Inga ytterligare uppgifter.	I detta fallet är det inte en specifik gärningsman som beskrivs i artikeln utan ett uttalande som sammankopplar islam med brottet våldtäkt. Man gör grova kopplingar och menar att det är en del av religionens ideologi att begå hedersmord och våldtäkter på sina döttrar.	Det beskrivs som tre "Gothia Cup spelare". Man får dock ingen uppfattning om det rör sig om svenska eller utländska spelare. Det nämns inte heller något om ålder eller utseende. Man nämner också att misstänkarna har släppts mot de misstänkta. Kanske därför man är försiktig
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej, inga uppgifter som kan antyda vilken etnicitet eller religion personen tillhör.	Nej	Artikeln i sig ska ju bara återberätta vad som hänt. Författaren lyckas hantera ett känsligt ämne på ett "smakfullt" sätt.	Nej.
Finns det någon underförstådd information?	Nej	Nej	Uttalanden och informationen är ganska tydligt utpekande, inget har lämnats till att bli underförstått.	Nej inte om gärningsmannen, trots att dessa sätts i ett sammanhang där olika nationaliteter, etniciteter och religioner rör sig finns ingen antydning till att vilja ange vilken det rör sig om.

	Artikel 17	Artikel 18	Artikel 19	Artikel 20
Hur lång är artikeln?	Mellan	Mellan	Kort notis	Mellan
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Förre polischefen Göran Lindberg misstänks för våldtäkt mot barn. Ett grovt brott som lätta hade kunnat rapporteras på ett förödmjukande sätt, visserligen är fallet i sig sådant, men i många fall kan man känna att författaren gjort ytterligare beskrivningar mm, vilket jag inte känner i detta fall. Är därmed en saklig beskrivning av vad som hänt.	Uppdatering om fallet mot man som tidigare våldagit och mördat kvinna i Hjällbo. Man tar med citat från det överlevande offret för att dramatisera något och skapa medlidande. Annars är texten saklig och tydlig när den beskriver vad som skett.	Kvinna överfalls av två män när hon jobbar vid lunchtid i friluftsområde. Kort och koncist språk. Skriver inte längre än nödvändigt.	Egentligen ingen berättelse om specifika fall utan rapport om studier som gjorts om fenomenet grooming. Där män letar yngre offer på internet. Intresseväckande artikel
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej	Nej	Nej, endast förklarande, inte vinklad
Vilka aktörer förekommer?	Förre polischefen, offret	Offret, gärningsmannen, polisen	Två gärningsmän, offer, polisen	Polisen, gärningsmän i allmänhet, unga offer i allmänhet
Vilka finns i fokus?	Polischefen	Offrets perspektiv står i fokus.	Offret	Gärningsmannens beteende.
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Ja	Ja	Nej
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Han nämns vid namn och är sedan tidigare allmänt känd, det finns dessutom en bild på honom i artikeln, Det framgår tydligt att han är svensk och vithyad.	Mannen beskrivs som "22-åringen från Hjällbo, inga ytterligare uppgifter delges om mannen	Männen beskrivs båda som äldre och iförda joggingbyxor. Inga ytterligare uppgifter som skulle kunna peta på etnicitet eller religion eller ens hemort uppges.	Man nämner varken statistiska åldrar, etnicitet, om det är vanliga i vissa regioner i landet osv.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej	Vet inte hur intressant det är att läsa att gärningsmännen bar joggingbyxor. Kanske letar man efter vittnen men det är inget som anges.	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Nej, i form av bakgrundsbeskrivning ser jag inte hur det skulle kunna avslöjas mer om mannen än vad som gjorts i artikeln.	Nej	Nej	Nej

	Artikel 21	Artikel 22	Artikel 23	Artikel 24
Hur lång är artikeln?	Kort notis	Kort notis	Lång	Mellan
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Kvinna utsatt för våldtäktsförsök i Vasastaden. Våldigt kort och koncist språk, sakligt. Inga onödiga ord	Säpoman åtalas för grov våldtäkt. Något mer utförlig än den "genomsnittliga" notisen, trots att det inte är så mycket längre. Trots detta saklig	Debattartikel om huruvida ett fall av våldtäkt kan ses som hedersmord. Övertalande text, med retoriska knep, dramatiserande. Författaren försöker förlöjliga Gudrun Schyman som gjort uttalanden om att kvinnan i fråga är ett offer för hedersbrott.	Dagislärare misstänkts för övergrepp mot dagisbarn. Författaren ger stort utrymme för citat från oroliga föräldrar som är upprörda över hur stadsdelen hanterat händelsen. Något dramatiserat
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej	Ja, författaren argumenterar tydligt för sin ståndpunkt- att våldtäkten inte är ett hedersbrott.	Vill framhäva dåligt hanterande va diskussionen men upplever inte att det läggs värdering i hur gärningsmannen handlat.
Vilka aktörer förekommer?	Offret och gärningsmannen, folk som hörde offrets rop på hjälp	Offret, offrets son, gärningsmannen, Uppsala tingsrätt	Offer, gärningsmän och familjer i allmänhet, Gudrun Schyman, författaren	Dagiset, gärningsmannen, två offer, oroliga föräldrar, polisen, psykologer,
Vilka finns i fokus?	Offret	Brottets händelseförlopp står i centrum.	Familjernas kultur	Oroliga föräldrar
Ges beskrivning av mannen?	Nej	Ja	Nej	Nej
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Gärningsmannen blev rädd när folk kom springandes mot platsen och sprang iväg, inga uppgifter finns därför.	Han beskrivs som "49-åring polisman vid Säpo" Inga uppgifter som antyder etnicitet eller religion uppges.	-	Inga uppgifter finns om mannen, personen ifråga kommer i skymundan jämnt mot stadsdelens hantering av situationen
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej, gärningsmannen är anonym	Artikeln är ju argumenterande och ganska tydligt så. Det är inget försök till att påverka läsaren undermedvetet. I en debatterande artikel blir det tydligt att det är författarens åsikter och blir lättare att rättfärdiga vinklade åsikter. Tror att man kan hålla isär författaren och tidningen, men samtidigt har den ju publicerats där.	Man smutskastar män i allmänhet och nämner att flera föräldrar anser att man inte ska få ha manliga vikarier alls i barnomsorgen.
Finns det någon underförstådd information?	Nej	Nej	Ja. Man nämner inte en enda gång ordern "invandrare, svensk, muslim osv. vilka är vanliga uttryck då man diskuterar heders brott. Dessa ligger emellertid underförstådda genom hela texten.	Nej

	Artikel 25	Artikel 26	Artikel 27	Artikel 28
Hur lång är artikeln?	Kort-Mellan	Lång	Mellan	Lång
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	Två män misstänks för våldtäkt, två separata fall. I princip två korta notiser sammanslagna, kort och sakligt språk, inte särskilt beskrivande.	Debatt artikel för att minska toleransen mot massvåldtäkt som en del av krigsföring. Övertygande språk som spelar på medlidande men samtidigt inte är fyllt med retoriska knep.	Sakligt men relativt utförande om ett fall där en pappa misstänkts för våldtäkt på sin treåriga dotter. Inga onödiga utsvängningar, håller sig till ämnet.	Uppdatering om fallet med Nancy, Mannen som är misstänkt för Nancy mordet är nu misstänkt för ytterligare en grov våldtäkt. Man skriver ytters utförligt och detaljerat för att påvisa samband mellan de två händelserna
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Ja	Nej	Ja, jag uppfattar det som att författaren vill övertyga läsaren och kopplingen mellan fallen och därmed att mannen är skyldig till mordet. Man nämner att polisen ännu inte gjort denna koppling men att det ändå är relevant
Vilka aktörer förekommer?	Två gärningsmän, två offer, kammaråklagare	Margot Wallström, Kongo, Sudan, EU, FN:s säkerhetsråd, Tyskland, Sovjetunionen	Gärningsmannen, offret, de sociala myndigheterna, åklagare	Mordoffer- Nancy, våldtäkts offer, gärningsmannen, två tidigare offer för sexuella trakasserier och misshandel, polisen
Vilka finns i fokus?	Gärningsmännen	Ingen specifikt aktör i fokus utan krigsföring i allmänhet	Rättegången och bevisningen i fallet	Gärningsmannen
Ges beskrivning av mannen?	Ja	Nej	Nej	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Det uppges deras ålder, 29 och 71 och vart de är bosatta, Mölndal respektive innerstaden. Inga ytterligare uppgifter	Man beskriver männen som vilda soldater men också som legosoldatr utan vilja i ett spel. Utöver detta ges inga beskrivningar av våldtäkts männen. Man nämner vid ett tillfälle att man inte kan se varje våldtäkt som ett fall utan att man måste straffa högre makter då det är dessa som är ansvariga för brotten. Man pratar ofta om afrikanska länder och våldtäkt som en krigsmetod, sovjet unionen är i detta fall nämnt vilket leder till att det inte är något enskilt land som pekas ut.	Varken ålder, hemort eller uppgifter som kan tänkas hänvisa till etnicitet, inkomst mm skrivs ut.	Han benämns som 21- åringen från Hjällbo.
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej	Nej	Nej, inte då det gäller bakgrundsbeskrivningen av mannen. I allmänhet uppfattas det som att man dömer en man i förväg.
Finns det någon underförstådd information?	Nej	Nej, debattartikeln är tydligt och tycks inte utelägna något till fantasin		Hans tidigare brott genomfördes i Angered. Angered liksom Hjällbo är två invandrartäta områden.

	Artikel 29	Artikel 30
Hur lång är artikeln?	Mellan	Kort notis
Hur beskrivs fallet? Berättarstil? Saklig eller dramatiserad? Läggs stor vikt vid att förklara sammanhanget?	En kvinna våldtagen i Hammarkullen. Kort språk, sakligt försöker inte svänga ut i långa beskrivningar. Förklarar tydligt vad som hänt.	Om lärare som haft sexuell relation med ung elev. Kort koncist språk, ger relativt lång bakgrundsbeskrivningen för en notis.
Läggs värdering i hur gärningsmannen handlat?	Nej	Nej
Vilka aktörer förekommer?	Gärningsmannen, offret, polisens presstalesman	Gärningsmannen och offret
Vilka finns i fokus?	Kvinnans perspektiv finns i fokus, det berättas hur hon ropat på hjälp och försökt komma undan mannen	Man skriver artikeln med fokus på mannen.
Ges beskrivning av mannen?	Nej	Ja
Om ja, hur beskrivs gärningsmannen? (Ålder, utseende, etnicitet, språk, religion, landstillhörighet, namn?)	Inte ens mannens ålder nämns.	Han beskrivs som 40 år från Skövde. Inga ytterligare uppgifter delges
Förekommer överflödigt eller irrelevant information i bakgrundsbeskrivningen?	Nej	Nej
Finns det någon underförstådd information?	Att stadsdelsnamnet anges i överskriften är inte helt vanligt. Detta lägger större vikt vid området för brottet. Hammarkullen är ett område med hög invandratäthet.	Nej